

Provedbeni program
Ministarstva kulture i medija
za razdoblje od 2025. do 2028. godine

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
*Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media*

**Provedbeni program Ministarstva kulture i medija
za razdoblje od 2025. do 2028. godine**

KLASA: 023-01/25-01/0136

URBROJ: 532-03-02-01/5-26-02

Zagreb, 19. siječnja 2026.

Sadržaj

Predgovor	1
1. Uvod.....	2
1.1. Djelokrug.....	2
1.2. Vizija	3
1.3. Misija	3
1.4. Organizacijska struktura	4
1.5. Povezane organizacije.....	11
2. Razvojne potrebe i potencijali	13
2.1. Kulturno stvaralaštvo, produkcija i distribucija	14
2.2. Kulturna baština	18
2.3. Sustav arhiva, knjižnica i muzeja	21
2.4. Medijski sektor.....	24
2.5. Podrška kulturnom i medijskom sektoru	26
3. Mjere iz Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine	30
3.1. Unaprjeđenje statusa umjetnika i podrška umjetničkom stvaralaštvu	31
3.2. Osiguravanje prostora za rad za potrebe kulture i umjetničkog stvaralaštva	32
3.3. Razvoj produkcije i distribucije kulturnih sadržaja	33
3.4. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi	35
3.5. Osiguravanje istraživanja, zaštite i očuvanja kulturne baštine	36
3.6. Podrška valorizaciji, interpretaciji, promociji i održivom upravljanju kulturnom baštinom	37
3.7. Unaprjeđenje prikupljanja, obrade, zaštite, očuvanja, dostupnosti, korištenja i interpretacije građe u arhivima, knjižnicama i muzejima	39
3.8. Razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta arhiva, knjižnica i muzeja	40
3.9. Unaprjeđenje uloge medija i statusa novinara	41
3.10. Poticanje razvoja medija temeljenog na ekonomskoj održivosti, obrazovanju i tehnologiji	42
3.11. Poticanje medijske pismenosti, obrazovanja i stjecanja vještina za digitalno okruženje	43
3.12. Razvoj ljudskih potencijala, sustava podrške i otpornosti na rizike	44
3.13. Unaprjeđivanje strateškog, normativnog i financijskog okvira	45
3.14. Poticanje mobilnosti, transfera znanja i međunarodne suradnje	47
4. Mjere iz Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine.....	49
4.1. Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprjeđenje medijske pismenosti.....	49

Predgovor

Provedbeni se program prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17-151/22) izrađuje za razdoblje od četiri godine i zamjenjuje dosadašnje strateške planove koji su se izrađivali za trogodišnje razdoblje, a donosi ga čelnik tijela državne uprave. Riječ je o primarnom aktu strateškog planiranja za Ministarstvo kulture i medija koji će se nadograđivati ovisno o promjenama u sektoru kulture i medija, a usko je povezan s proračunom te sve sadržane mjere moraju imati jasnu poveznicu s proračunskim aktivnostima i osigurana sredstva za provođenje.

Nacionalni plan razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine prvi je sveobuhvatni strateški dokument kulturnog i medijskog sektora u Hrvatskoj nakon „Strategije kulturnog razvitka“ objavljene 2003. godine. Ovaj dokument dio je šireg sustava strateškog planiranja utemeljenog na Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine kao krovnom aktu strateškog planiranja.

Izradi Nacionalnog plana prethodili su ključni analitički dokumenti, primarno „Pregled kulturnog razvoja i kulturnih politika u Republici Hrvatskoj“, prvi sveobuhvatni analitički dokument kulturnog sektora nakon „Nacionalnog izvještaja – Kulturna politika Republike Hrvatske“, koji je u 1998. godini podnesen Vijeću Europe i poslužio je kao podloga za izradu „Strategije kulturnog razvitka“. Kulturne i kreativne industrije dodatno su obrađene kroz zasebnu studiju „Kulturne i kreativne industrije u Republici Hrvatskoj – prije i nakon COVID-19“, koju je izradio Ekonomski institut Zagreb na inicijativu Ministarstva kulture i medija te stručne službe ZAMP-a Hrvatskog društva skladatelja. Posebno je važna „Analiza medijskog sektora u Republici Hrvatskoj“, koja je izrađena ujedinjavanjem podataka državne uprave te mišljenja brojnih stručnjaka iz različitih medija, kao i članova akademske zajednice.

Nacionalni plan sadrži 14 mjera raspoređenih u pet posebnih ciljeva (1. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije; 2. Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine; 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja; 4. Unaprjeđenje statusa novinarske profesije, medijskog sektora i poticanje pluralizma; 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru), a sve mjere sadržane su u Provedbenom programu Ministarstva kulture i medija.

Nacionalnim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine zadani su prioriteti i mjere kako bi se na učinkovit način smanjilo siromaštvo i socijalnu isključenost i unaprijedio svakodnevni život osobama u riziku i teškoj materijalnoj deprivaciji u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo kulture i medija i Agencija za elektroničke medije sunadležni su za provođenje mjere „Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprjeđenje medijske pismenosti“ u posebnom cilju „1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina“. Kroz navedenu mjeru unaprijedit će se pristup kulturi i osigurati jednakost sudjelovanja, povećati otpornost društva na dezinformacije jačanjem medijske pismenosti te ojačati ključne kompetencije pripadnika ranjivih skupina, što će doprinijeti socijalnom uključivanju i borbi protiv siromaštva.

1. Uvod

1.1. Djelokrug

Ministarstvo kulture i medija temeljem Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 85/20-57/24) obavlja upravne i druge poslove u području kulture koji se odnose na: razvitak i unapređenje kulture, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnog života i kulturnih djelatnosti; osnivanja ustanova i drugih pravnih osoba u kulturi; promicanje kulturnih veza s drugim zemljama i međunarodnim institucijama; poticanje razvoja kulturnih i kreativnih industrija; normativni i upravni poslovi u području medija; stručne i upravne poslove za Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO; poticanje programa kulturnih potreba pripadnika hrvatskoga naroda u drugim zemljama; osiguravanje financijskih, materijalnih i drugih uvjeta za obavljanje i razvitak djelatnosti kulture, a osobito muzejske, galerijske, knjižničarske, arhivske, kazališne, glazbene i glazbeno-scenske, nakladničke, likovne i audiovizualne.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: istraživanje, proučavanje, praćenje, evidentiranje, dokumentiranje i promicanje kulturne baštine; središnju informacijsko-dokumentacijsku službu; utvrđivanje svojstva zaštićenih kulturnih dobara; propisivanje mjerila za utvrđivanje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske; skrb, usklađivanje i vođenje nadzora nad financiranjem programa zaštite kulturne baštine; osnivanje i nadzor nad ustanovama za obavljanje poslova djelatnosti zaštite kulturne baštine; ocjenjivanje uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine; osiguranje uvjeta za obrazovanje i usavršavanje stručnih radnika u poslovima zaštite kulturne baštine; provedbu nadzora prometa, uvoza i izvoza zaštićenih kulturnih dobara; utvrđivanje uvjeta za korištenje i namjenu kulturnih dobara te upravljanje kulturnim dobrima sukladno propisima; utvrđivanje posebnih uvjeta građenja za zaštitu dijelova kulturne baštine; obavljanje inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na praćenje i usklađivanje politika u području zaštite autorskog i srodnih prava te provedbu mjera za unaprjeđenje utvrđenog stanja u ovom području, kao i poslove vezane uz financiranje kulture i medija iz fondova Europske unije.

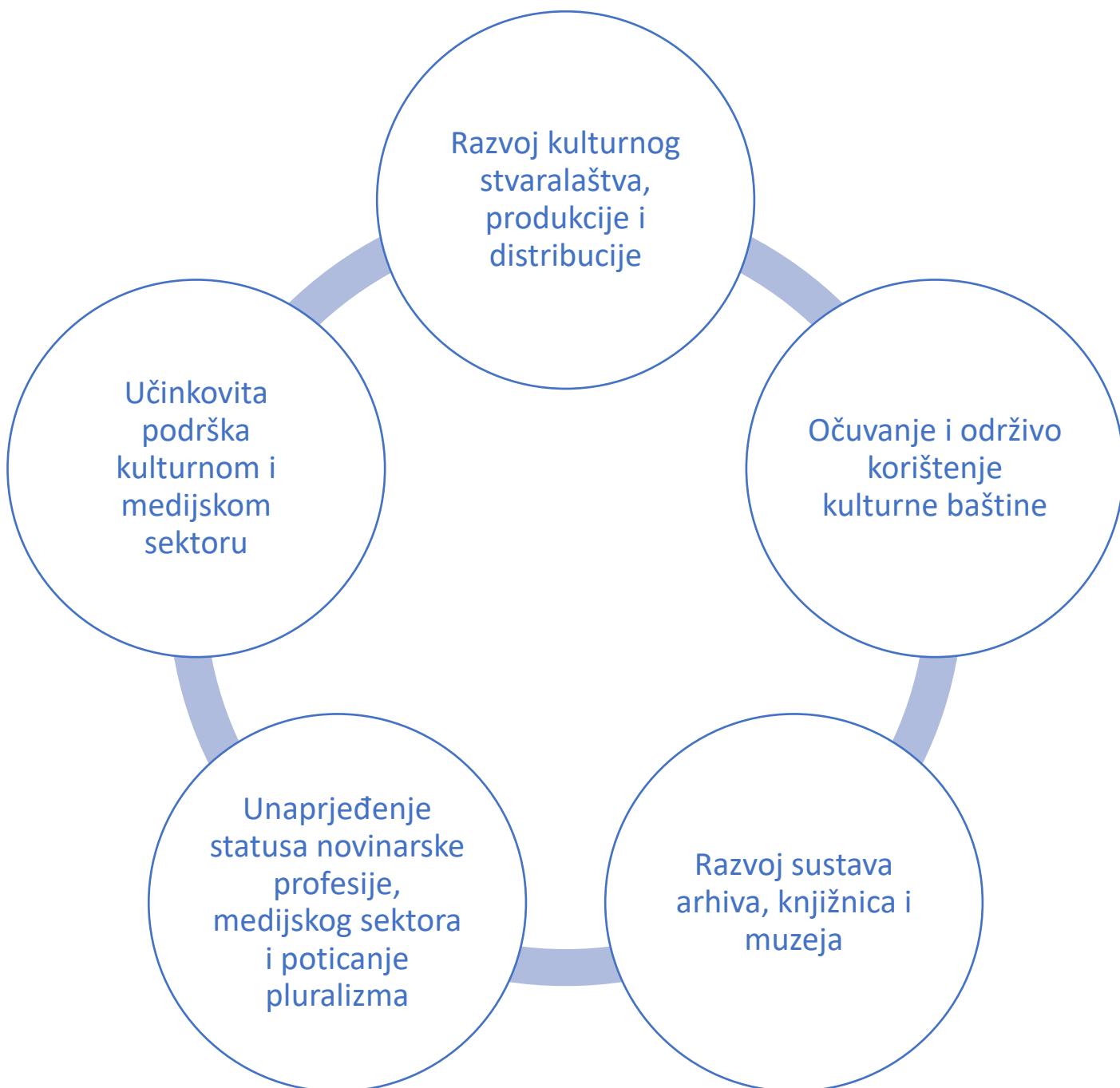
Ministarstvo sudjeluje s ministarstvom nadležnim za upravljanje državnom imovinom u poslovima upravljanja i raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koji čine državnu imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske te u pogledu trgovačkih društava koja se pretežno bave djelatnostima iz područja propisane nadležnosti ovoga Ministarstva.

Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti.

Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u djelokrug posebnim zakonom.

1.2. Vizija

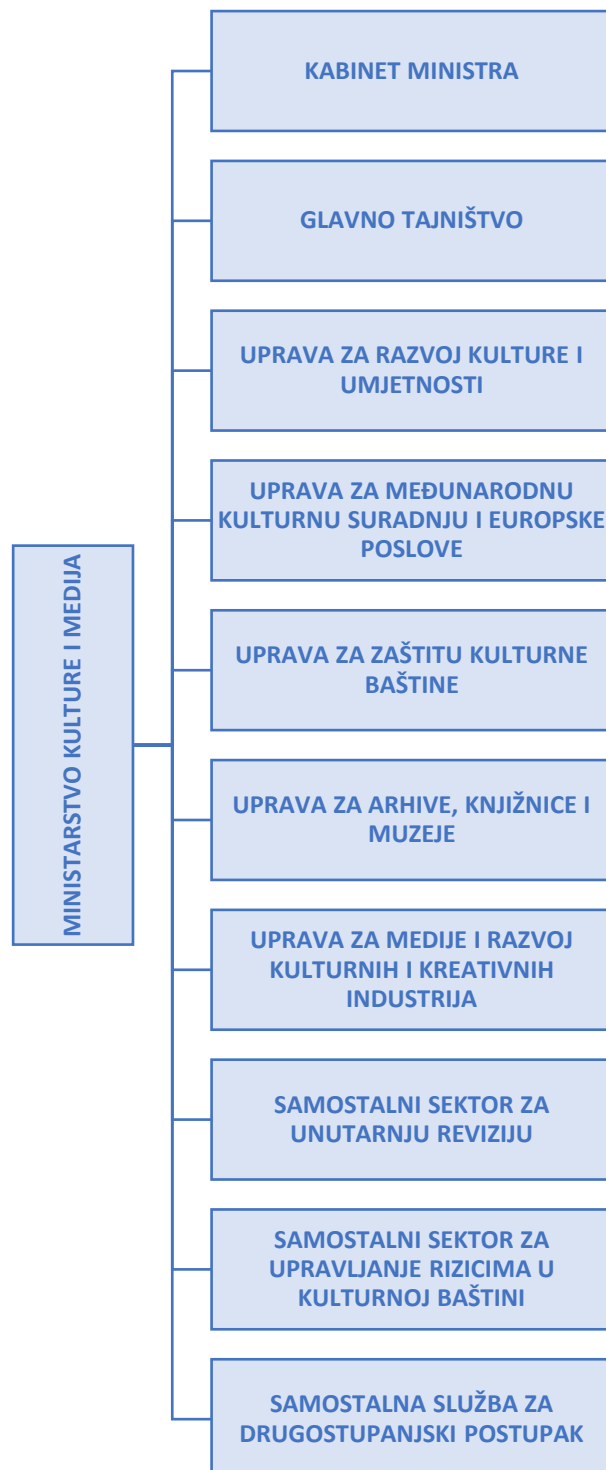
Do 2027. godine Republika Hrvatska imat će razvijenije kulturno stvaralaštvo, produkciju i distribuciju, osigurano očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine, razvijeniji sustav arhiva, knjižnica i muzeja, unaprijeđeni status novinarske profesije, medijski sektor i poticanje pluralizma te učinkovitu podršku kulturnom i medijskom sektoru.

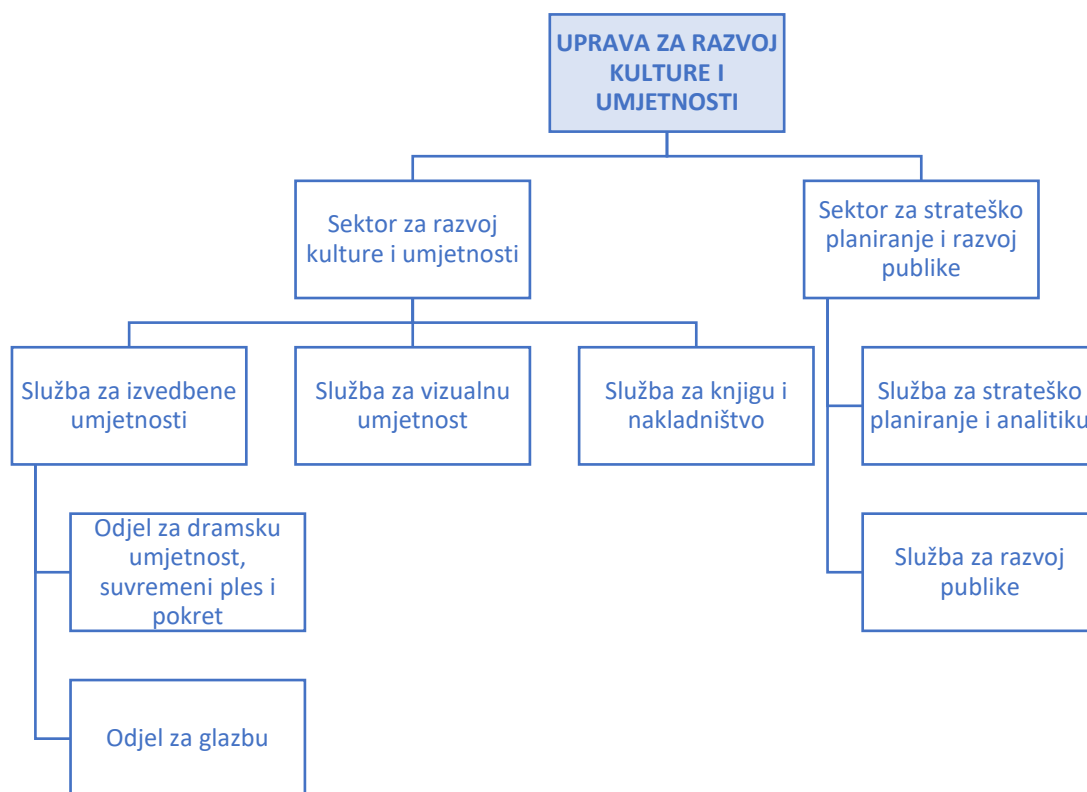
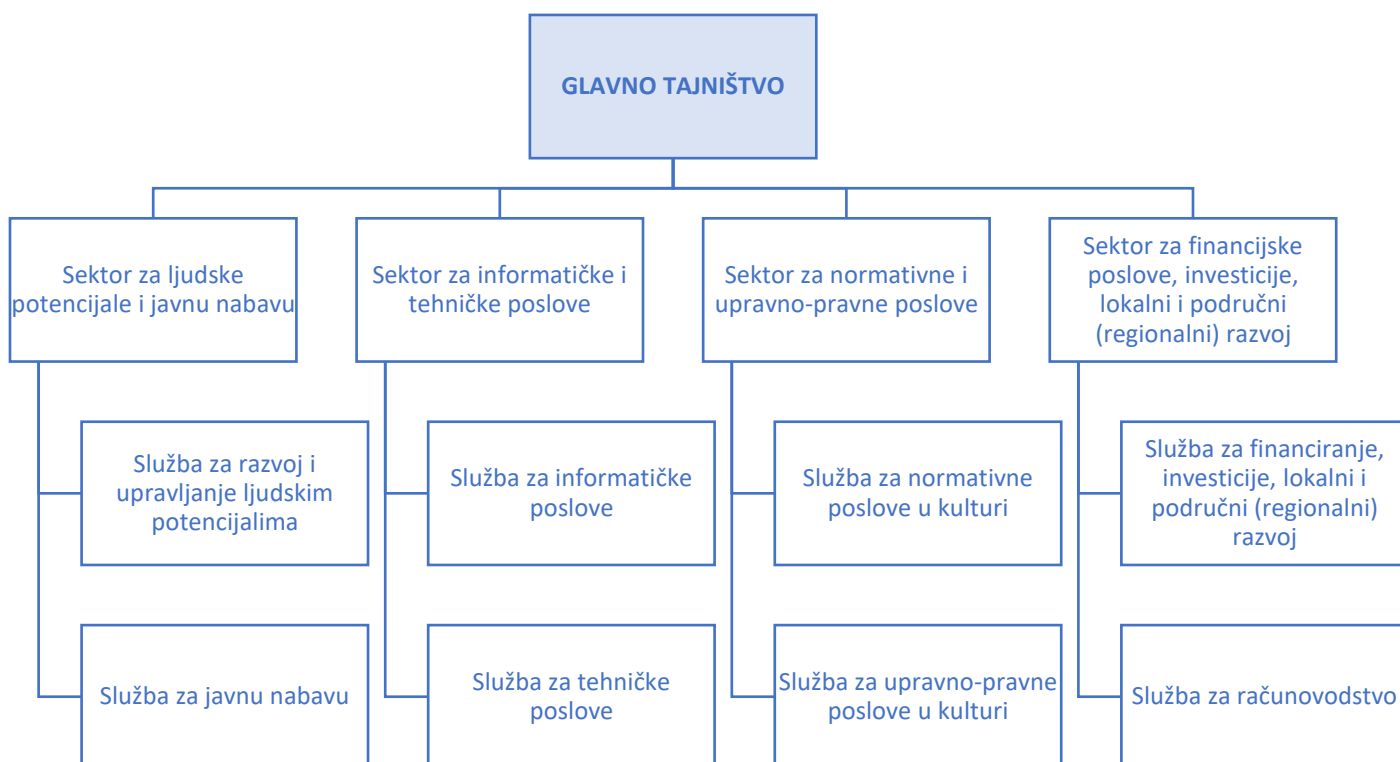

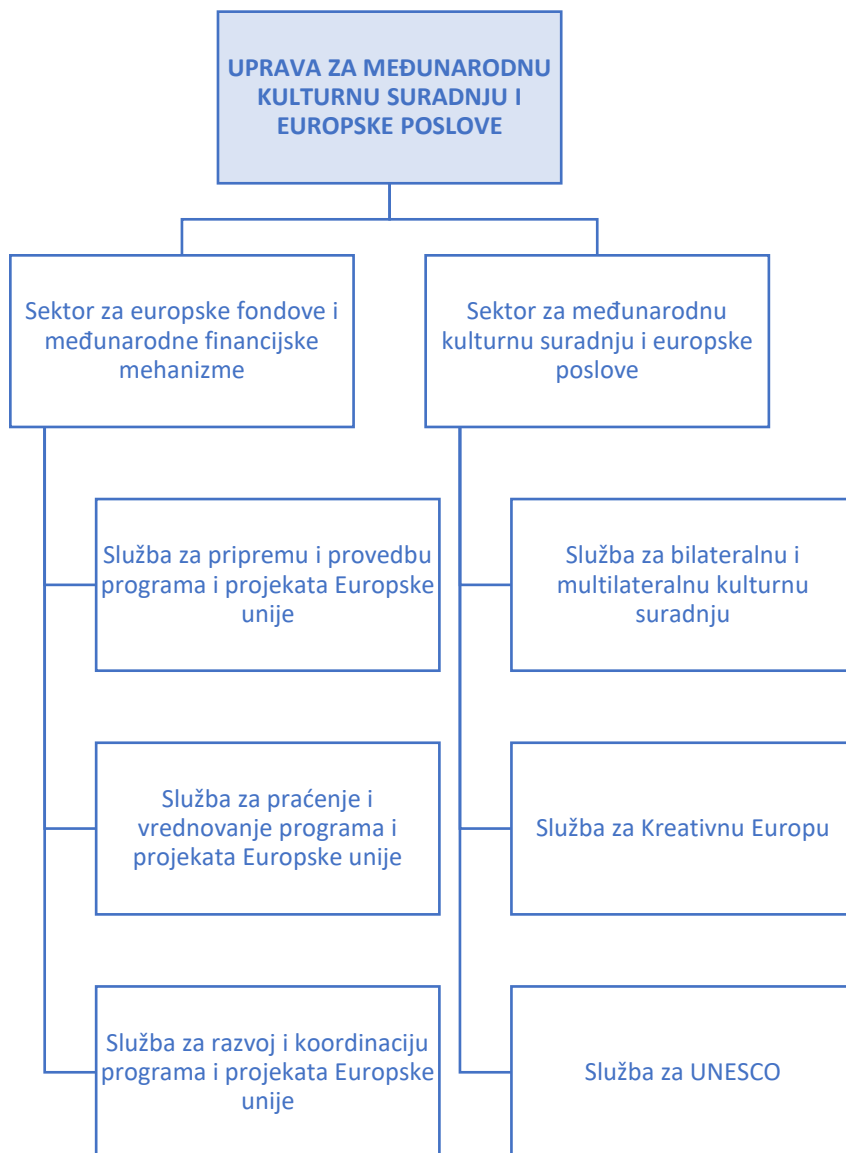
1.3. Misija

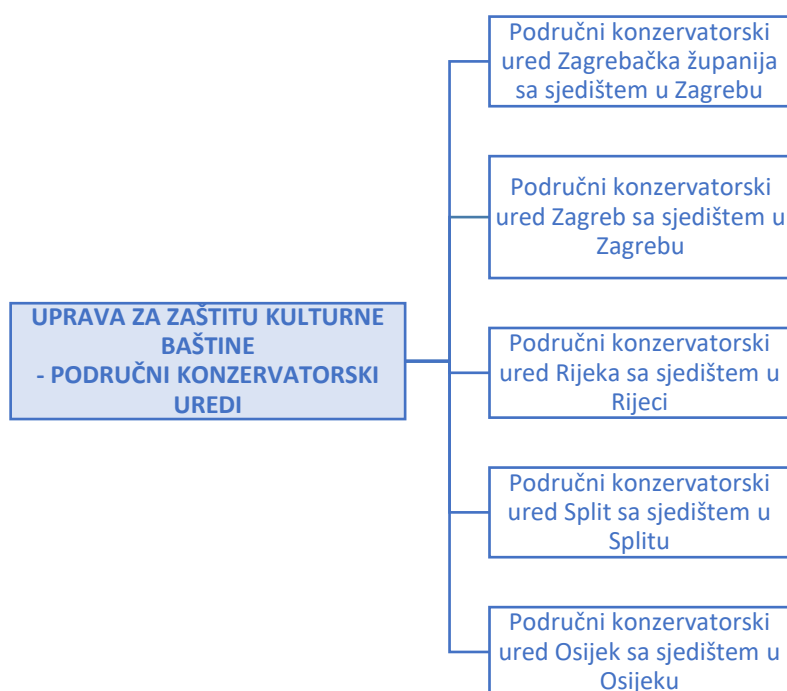
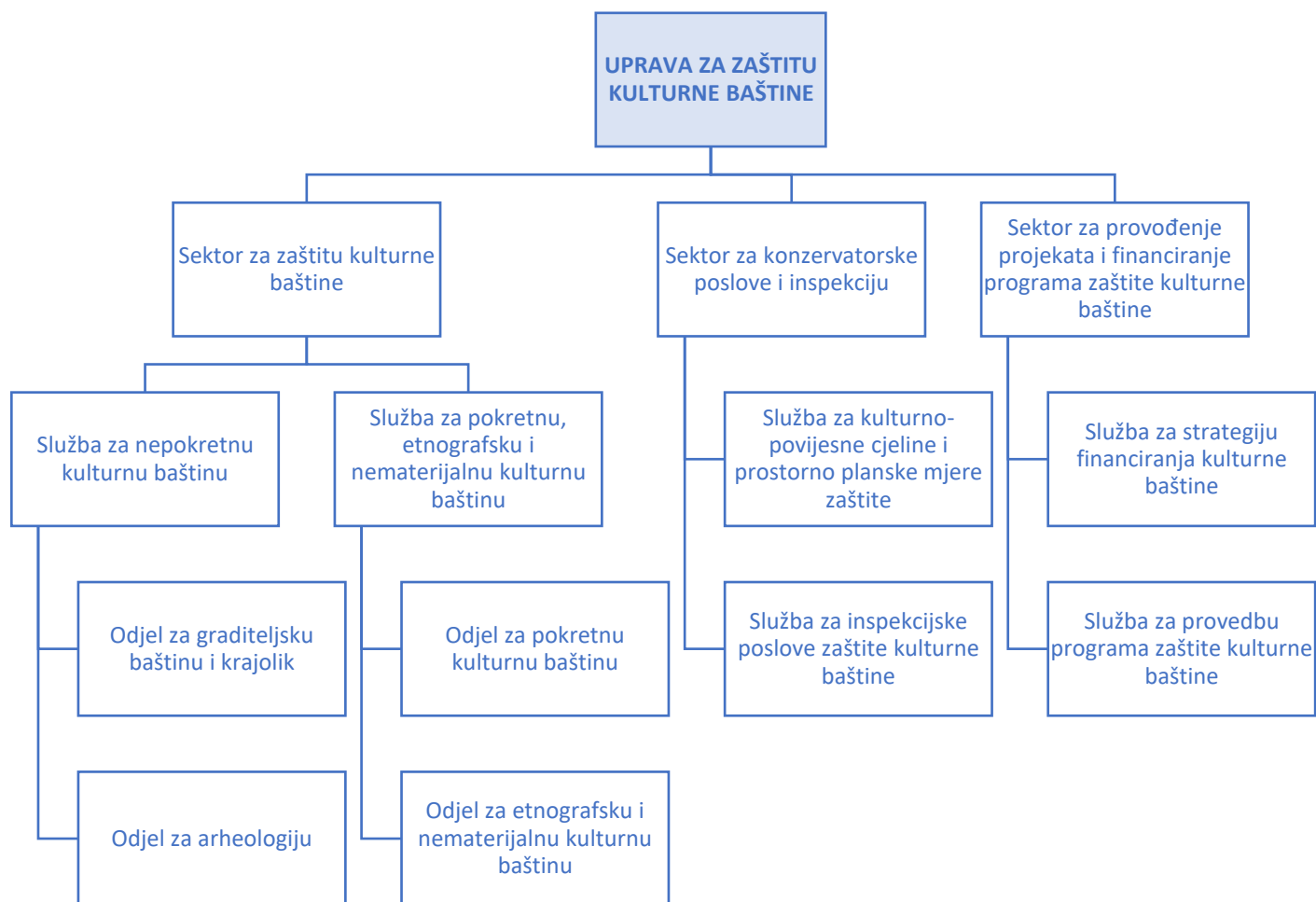
Misija Ministarstva kulture i medija jest osigurati normativne, organizacijske, financijske, materijalne i druge uvjete u kulturnom i medijskom sektoru.

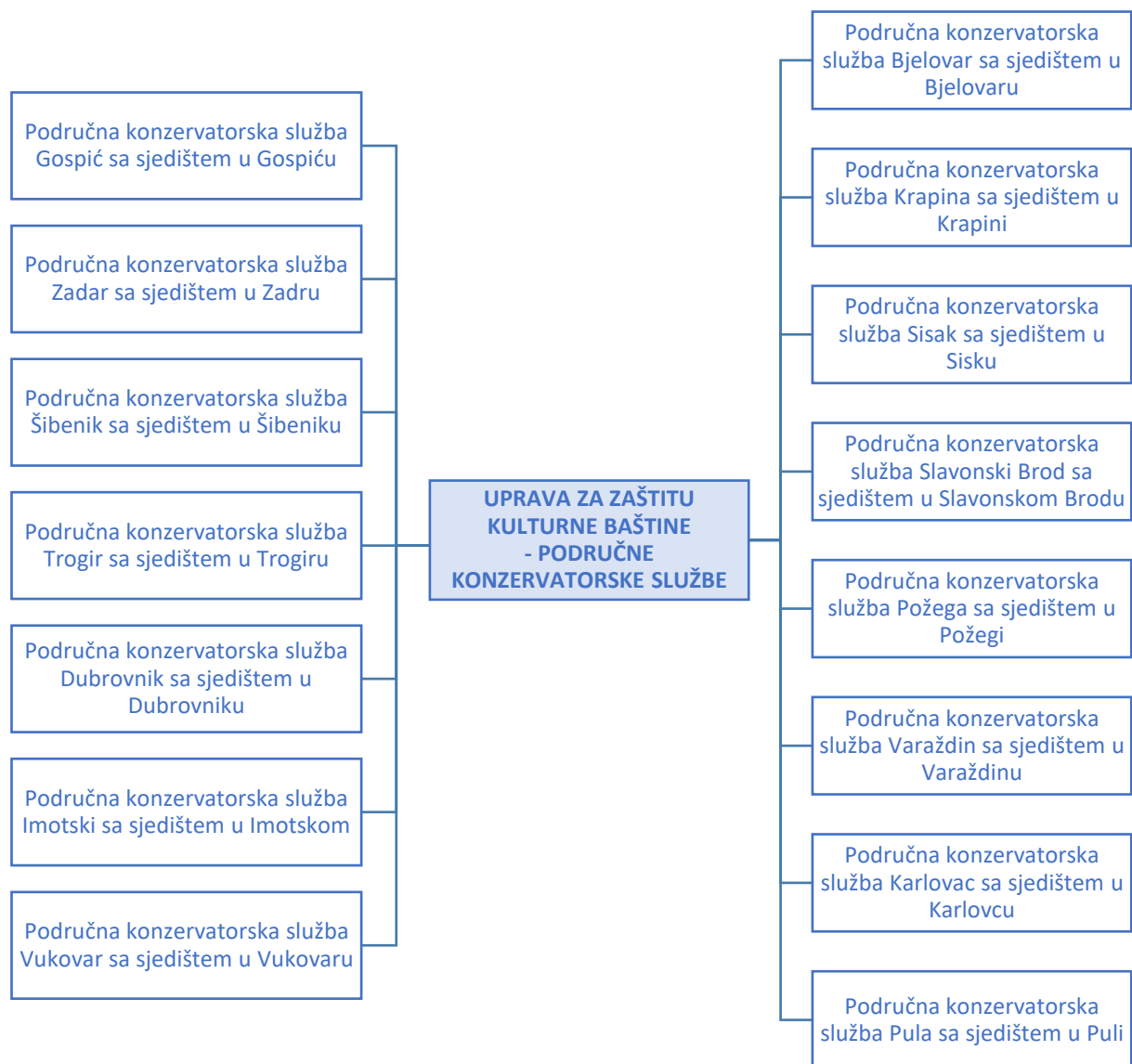
1.4. Organizacijska struktura

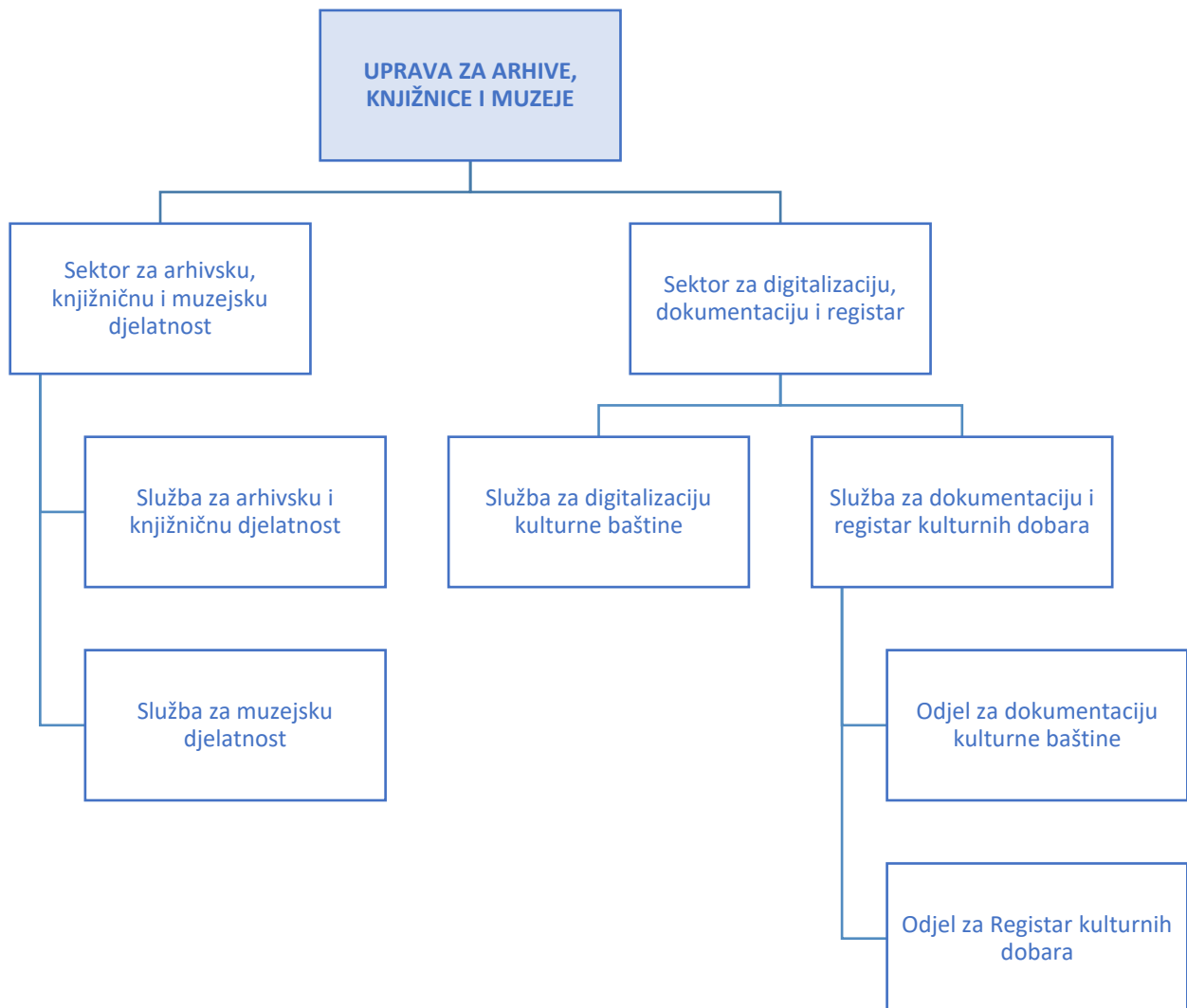

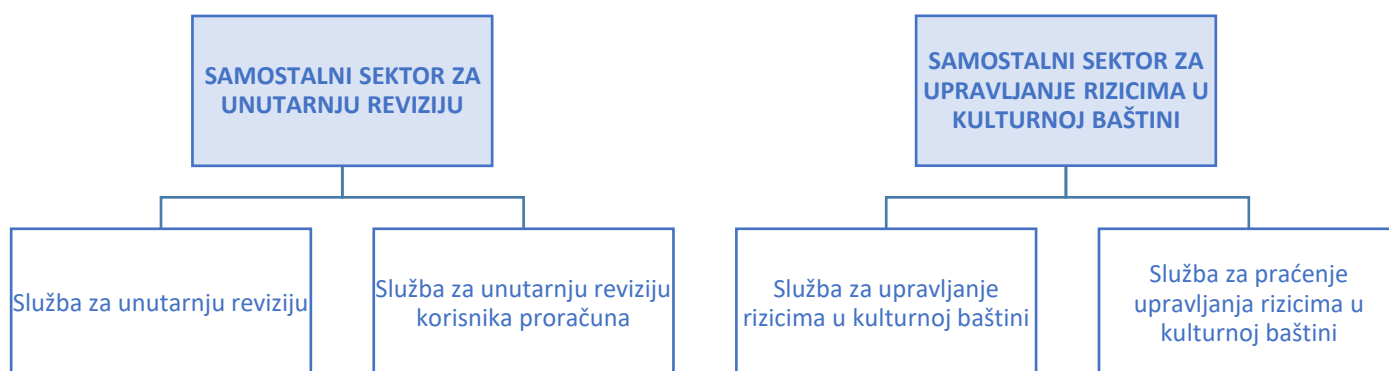
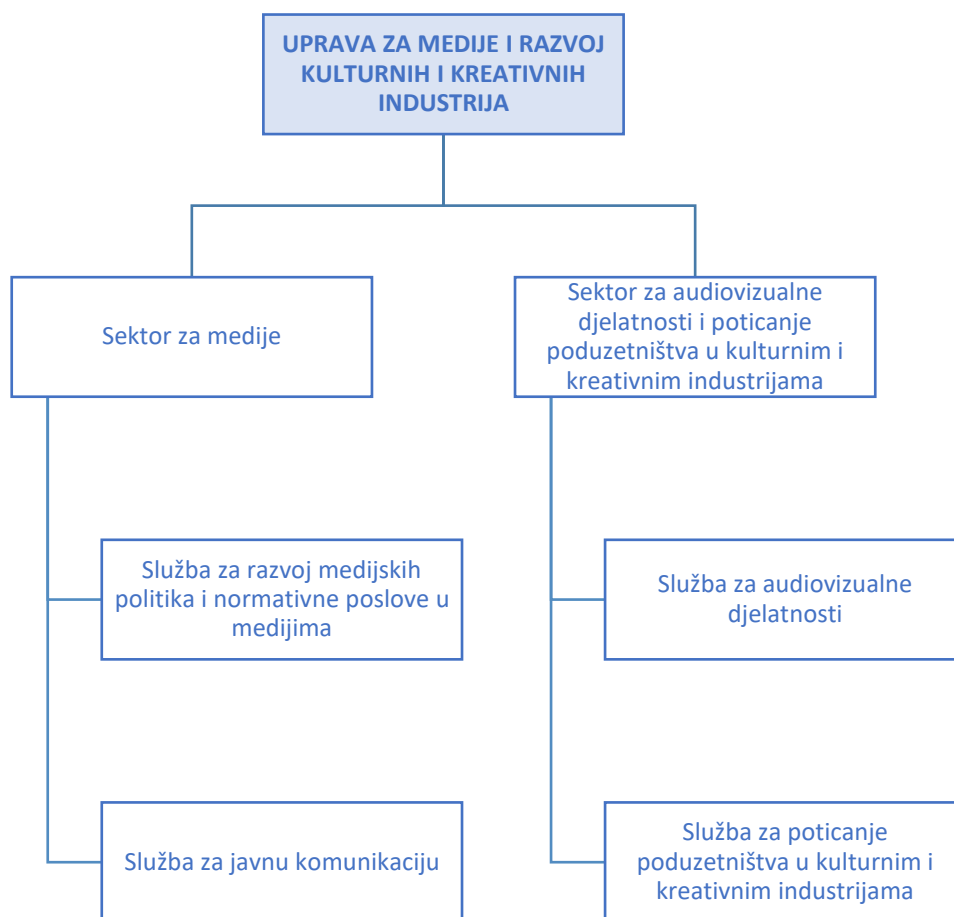

1.5. Povezane organizacije

ARHIVI

Hrvatski državni arhiv
Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata
Državni arhiv u Bjelovaru
Državni arhiv u Dubrovniku
Državni arhiv u Gospiću
Državni arhiv u Karlovcu
Državni arhiv u Osijeku
Državni arhiv u Pazinu
Državni arhiv u Požegi
Državni arhiv u Rijeci
Državni arhiv u Sisku
Državni arhiv u Slavonskom Brodu
Državni arhiv u Splitu
Državni arhiv u Šibeniku
Državni arhiv u Varaždinu
Državni arhiv u Virovitici
Državni arhiv u Vukovaru
Državni arhiv u Zadru
Državni arhiv u Zagrebu
Državni arhiv za Međimurje

MUZEJI I GALERIJE

Arheološki muzej Istre
Arheološki muzej Narona
Arheološki muzej Osijek
Arheološki muzej Split
Arheološki muzej Zadar
Dvor Trakošćan
Galerija Klovićevi dvori
Hrvatski muzej naivne umjetnosti
Hrvatski muzej turizma
Hrvatski povijesni muzej
Hrvatski športski muzej
Nacionalni muzej moderne umjetnosti
Muzej Mimara
Muzej Slavonije Osijek
Muzej antičkog stakla Zadar
Muzej hrvatskih arheoloških spomenika Split
Muzej vučedolske kulture
Muzeji Hrvatskog zagorja
Muzeji Ivana Meštrovića
Muzejski dokumentacijski centar
Spomen područje Jasenovac
Tiflološki muzej

OSTALI PRORAČUNSKI KORISNICI

Agencija za elektroničke medije

Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO

Hrvatska knjižnica za slijepe

Hrvatski audiovizualni centar

Hrvatski restauratorski zavod

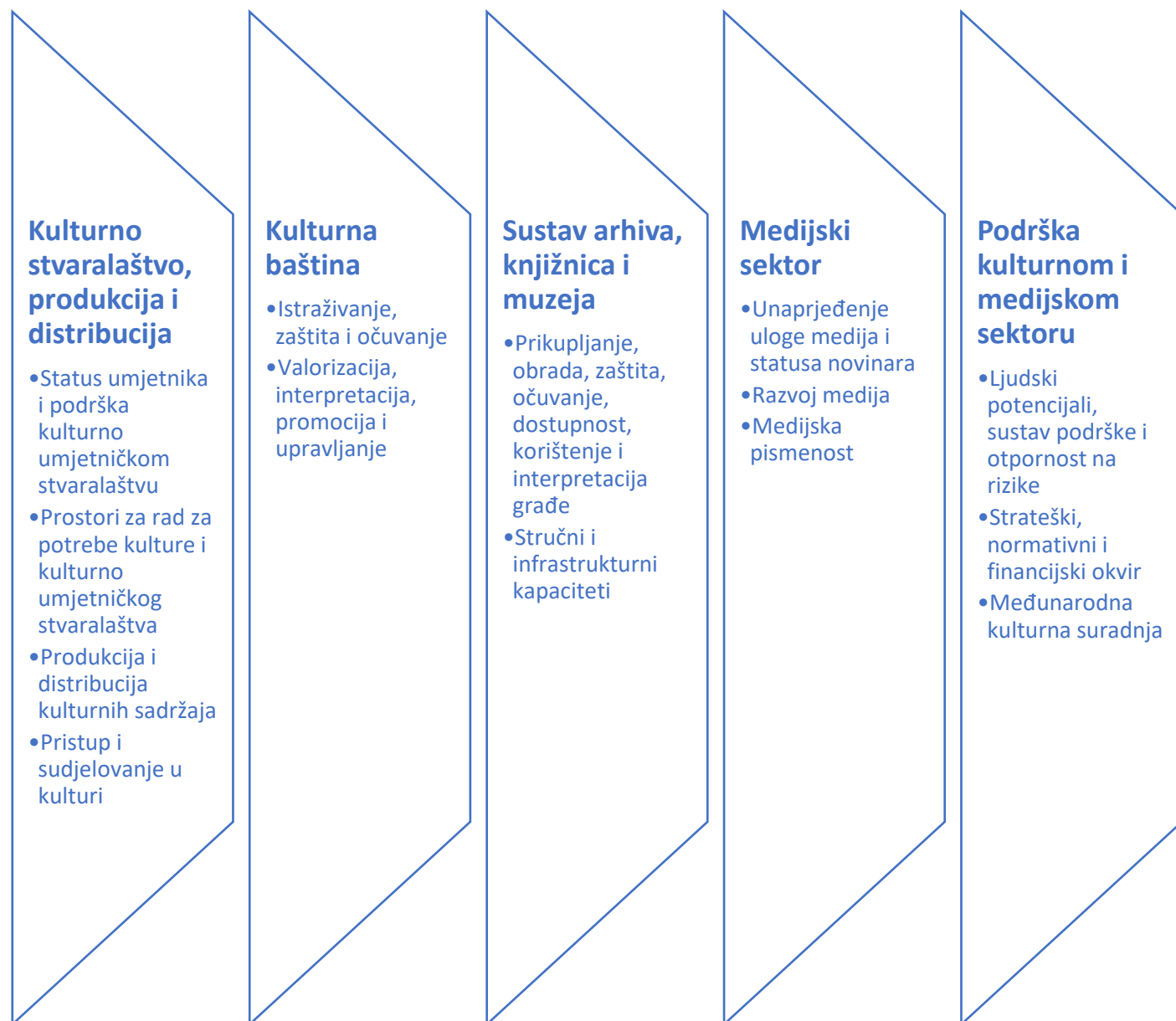
Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu

Međunarodni centar za podvodnu arheologiju u Zadru

Zaklada Kultura nova

2. Razvojne potrebe i potencijali

Razvojne potrebe i potencijali razrađeni su u pet područja koja odgovaraju posebnim ciljevima Nacionalnog plana razvoja kulture i medija, a doprinose prioritetima identificiranim u sklopu analitičkih dokumenata i internih analiza Ministarstva kulture i medija.

2.1. Kulturno stvaralaštvo, produkcija i distribucija

Status umjetnika i podrška kulturno-umjetničkom stvaralaštvu

S ciljem poticanja kulturnog stvaralaštva, kulturna politika u središte interesa stavlja status umjetnika, a mjere za poticanje statusa umjetnika uključuju izravne potpore umjetnicima, nagrade, različite oblike poticaja, uključujući stipendije, ali i brojne mjere za unaprjeđenje socijalnog statusa umjetnika. Posebni propisi koji uređuju status samostalnih umjetnika u Hrvatskoj datiraju još od 1947. godine, od kada postoji i pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava državnog proračuna samostalnim umjetnicima koji su u svojem umjetničkom stvaralaštvu i djelovanju ostvarili zamjetan doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti. Unatoč činjenici da se uvjeti rada u kulturnom sektoru razlikuju po područjima, postoji vidljiv kontrast između institucionalne sigurnosti u odnosu na projektno orijentirani sektor kulturnih i kreativnih industrija te sektor organizacija civilnog društva u području kulture i umjetnosti. Posebnu potporu zahtijeva status samostalnih umjetnika kojima je rad reguliran autorskim ugovorima ili ugovorima o djelu. Nagrađivanjem sveukupnog djela i izuzetnih ostvarenja te potporom izvrsnosti u svim područjima kulturnog i umjetničkog djelovanja potiču se osobita postignuća u kulturi i umjetničkom stvaralaštvu, dok se isplata naknada za autorska prava na temelju prava javne posudbe u narodnim knjižnicama dodatno stimulira umjetničko stvaralaštvo. Ministarstvo kulture i medija je u razdoblju od 2020. do 2022. godine osiguralo 20 milijuna eura za zdravstveno i mirovinsko osiguranje umjetnika, naknade zaslužnim osobama i nagrade za postignuća u kulturi.

Potrebno je mjere kojima se ostvaruju prava umjetnika urediti u skladu s dosegnutim iskustvima i promjenama u zakonodavnom okviru. Uz to, osim samostalnih umjetnika, pojedine aspekte umjetničke djelatnosti obavljaju i osobe koje nisu umjetnici, već stručnjaci u kulturi koji imaju zaseban doprinos za pojedina područja umjetničkog djelovanja, te je potrebno i njima omogućiti zakonito obavljanje umjetničke djelatnosti. Uvjet za daljnje poboljšanje statusa umjetnika je stoga revizija zakonodavnog okvira koji se odnosi na obavljanje umjetničke djelatnosti i poticanje umjetničkog stvaralaštva, poticaje i povećanje prihoda od autorskih prava.

Važan aspekt podrške umjetničkom stvaralaštvu jest podrška razvoju organizacija civilnoga društva u području kulture. Ministarstvo kulture i medija i ustanove u nadležnosti kroz više javnih poziva u značajnoj mjeri financiraju organizacije civilnog društva, a specifična je uloga aktivnosti Zaklade „Kultura nova“, osnovane 2011. godine za podršku organizacijama civilnog društva u području suvremene kulture i umjetnosti, za koje je od 2020. do 2022. godine osigurano 5,9 milijuna eura, a usmjerene su na pružanje podrške civilnom društvu u suvremenoj kulturi i umjetnosti, kao i na poticanje suradnje kulturnih ustanova s organizacijama civilnoga društva kroz razvoj novih suradničkih modela. Ministarstvo kulture i medija također potiče razvoj strukovnih udruga u kulturi, kojima je za obavljanje osnovne djelatnosti od 2020. do 2022. godine osigurano 2,7 milijuna eura.

Područje kojemu također treba posvetiti posebnu pažnju je neregulirano tržište umjetnina koje, zahvaljujući ilegalnom i nevidljivom načinu prodaje umjetničkih radova, onemogućuje razvoj tržišta umjetnina i, što je posebno važno, njihovu prisutnost na međunarodnom tržištu umjetnina. Novi zakonodavni okvir strateški usmjeren na regulaciju i razvoj tržišta umjetnina te dizanje kapaciteta svih dionika, u velikoj bi mjeri dinamizirao čitavo područje vizualnih umjetnosti.

Prostori za rad za potrebe kulture i umjetničkog stvaralaštva

Stvaranje i održavanje prostora za obavljanje umjetničkih i kulturnih aktivnosti predstavlja možda najveći izazov u kulturnoj politici. Prostore možemo podijeliti u dva osnovna tipa na prostore stvaralaštva i produkcije (atelijeri, studiji, kazališta, itd.) i prostore distribucije i prezentacije (knjižnice, galerije, kazališta,

itd.), pri čemu prostori koji se koriste u kulturi mogu imati više funkcija. Gotovo svaki prostor (javni prostor ili zatvoreni prostor druge namjene) može se prilagoditi za kulturno i umjetničko djelovanje, ali svaka prilagodba zahtijeva znatna financijska ulaganja, opremu i postavlja značajne zahtjeve pred sve uključene, pri čemu je važno naglasiti da je multifunkcionalnost potreba produkcijskih modela suvremene umjetnosti. Građani kao prostore kulture prije svega prepoznaju mjesta u kojima konzumiraju kulturni sadržaj, dok prostori u kojima se odvija kulturna produkcija nisu u istoj mjeri prepoznati u društvu.

Prostori za kulturu imaju istaknuto mjesto u općinama i gradovima, investira se u izgradnju novih objekata, a prostori zaštićeni kao kulturna dobra često imaju kulturnu namjenu i prilagođeni su potrebama kulturnih ustanova. Važan prostorni resurs predstavljaju i kulturni centri, nekadašnji domovi kulture, kao i pučka otvorena učilišta koja su u svom sastavu zadržala kulturne centre. Unatoč tim pozitivnim pokazateljima, osiguravanje odgovarajućih prostora za kulturu često ne prati potrebe razvoja samih umjetničkih područja i kulturnog sektora te mnogi prostori nisu prostorno i tehnički adekvatno opremljeni za suvremene izvedbe, izlaganja i druge kulturne aktivnosti. Regionalni kulturni razvoj i teritorijalni razmještaj javnih prostora za kulturu problematika su na koju utječe niz faktora: raspoloživa sredstva pojedinih regija, gustoća stanovništva i razvijenost lokalnog kulturnog sektora. Upravljanje, proizvodnja kulturnog sadržaja, njegova distribucija i organizacija kulturnih događaja zahtijevaju obrazovane stručnjake koji se koncentriraju u većim gradovima.

Održavanje postojeće i razvijanje nove kulturne infrastrukture važno je za izvaninstitucionalnu kulturu, posebno organizacije civilnog društva, koje su najčešće osnovane radi kulturnog i umjetničkog djelovanja u lokalnoj zajednici. Prostorne resurse za organizacije izvaninstitucionalne kulture nisu dužna osigurati javna tijela, na nacionalnoj ili subnacionalnim razinama, stoga one samostalno pronalaze prostore za svoj rad, bilo kao privatni najam ili korištenjem, bez naknade ili uz naknadu, javne infrastrukture u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili, rjeđe, u državnom vlasništvu. Razvoj javno-civilnog partnerstva u kulturi u sklopu kojeg se povezuju jedinice lokalne samouprave, institucije i udruge unaprijedit će upravljanje prostorima i omogućiti efektivnije ulaganje.

Ulaganje u kulturnu infrastrukturu obveza je vlasnika objekata, osnivača ustanova koje djeluju u tim objektima, što mnoge jedinice lokalne samouprave ne mogu ispuniti, a često nemaju sredstava ni za osnovnu opremu potrebnu za funkcioniranje tih prostora. Ministarstvo kulture i medija izdvaja sredstva za investicije u kulturnu infrastrukturu: od 2020. do 2022. godine uloženo je 17,5 milijuna eura kroz programe gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture. Ulaganja u izgradnju kulturne infrastrukture potrebno je povećati i uskladiti suvremenim potrebama kulturnog sektora, pri čemu je naglasak na održivost investicija, digitalizaciju poslovanja, energetske učinkovitost, klimatsku otpornost, zelenu infrastrukturu, povećanje potresne otpornosti zgrada, unaprjeđenje zaštite od požara i unaprjeđenje pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti. Uz navedeno poticat će se obnova zgrada u skladu s inicijativom Novog Europskog Bauhausa. Kroz investiciju „C6.1. R1-I3 Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra“ u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) provest će poziv za dodjelu bespovratnih sredstava s ciljem smanjenja potrošnje energije u zgradama koje su u javnom vlasništvu, namijenjene za obavljanje kulturne djelatnosti i imaju status pojedinačno zaštićenog kulturnog dobra ili se nalaze unutar zaštićene kulturnopovijesne cjeline.

U sklopu Programa „Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.“ (PKK), Prioriteta 6. Jačanje zdravstvenog sustava; promicanje socijalnog uključivanja, obrazovanja i cjeloživotnog učenja, Specifičnog cilja RSO4.6. Jačanje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključenosti i socijalnim inovacijama (EFRR) planirana su ulaganja u obnovu gradnju i opremanje kulturne infrastrukture. Ulaganja će biti usmjerena na održive javne projekte koji doprinose društvenom razvoju što će osigurati preduvjete za razvoj i unaprjeđenje inovativnih usluga kojima se proširuju temeljni sadržaji i jača društvena uloga kulturnih ustanova i organizacija.

Produkcija i distribucija kulturnih sadržaja

Suvremeni razvoj kulturno-umjetničkog stvaralaštva iziskuje snažnu podršku produkciji i distribuciji sadržaja s ciljem očuvanja i razvoja raznolikosti umjetničkih izričaja i formi koji će pridonijeti razvoju i unaprjeđenju cjelokupnog kulturnog života u Republici Hrvatskoj. Suočen je s brojnim izazovima među kojima se izdvajaju pronalaženje adekvatnih načina vrednovanja, nedovoljna vidljivost programa te doseg do publike i prisutnost u javnosti, kao i pronalaženje novih oblika suradnje te suočavanje s izazovima digitalizacije i borbe protiv klimatskih promjena. Razvoj produkcije i distribucije kulturnih i umjetničkih sadržaja tijesno je povezan s funkcionalnošću prostora u kojemu se sadržaji stvaraju, čemu se pridružuje individualna i izravna podrška umjetnicima u kreativnom procesu, uključujući edukaciju i istraživački rad.

U svim umjetničkim i kulturnim područjima naglasak je na identificiranju, vrednovanju i poticanju izvrsnosti, kao i praćenju dinamike razvoja cjelokupnog kulturnog sektora. Mjere za poticanje produkcije i distribucije kulturnih sadržaja usmjerene su na jačanje i otpornost sektora, a podrška se pruža u područjima dramske i plesne umjetnosti, glazbe i glazbeno-scenske umjetnosti, uključujući suvremene oblike scenskog izričaja poput suvremenog plesa i pokreta i suvremenog cirkusa te suvremenih glazbenih i glazbeno-scenskih izričaja, za koje je u razdoblju od 2020. do 2022. godine osigurano 22,2 milijuna eura.

Ministarstvo kulture i medija također podržava vizualne umjetnosti (2,2 milijuna eura), nove i interdisciplinarne prakse (2,9 milijuna eura) te književno stvaralaštvo, nakladništvo i književno prevođenje (16,8 milijuna eura). U audiovizualnim djelatnostima ključnu ulogu ima Hrvatski audiovizualni centar koji podržava produkciju i distribuciju audiovizualnih djela uključujući videoigre kulturnog i umjetničkog sadržaja te poticanje komplementarnih djelatnosti. Za to se u razdoblju od 2020. do 2022. godine osiguralo 17,2 milijuna eura iz državnog proračuna te dodatnih 11,7 milijuna eura od dionika koji ostvaruju prihod iskorištavanjem audiovizualnih djela. Dodatno, iz državnog proračuna za program poticanja ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela kroz povrat dijela novčanih sredstava utrošenih u Republici Hrvatskoj izdvojeno je 14,8 milijuna eura. Bitno je također istaknuti ulogu Hrvatske radiotelevizije u promicanju hrvatskih audiovizualnih djela te financiranju audiovizualnih djela neovisnih proizvođača izvorno proizvedenih na hrvatskom jeziku, za što je prema izvješćima o provedbi članka 11. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji u razdoblju od 2020. do 2022. godine osigurano 32,9 milijuna eura.

Programi podrške uključuju potporu hrvatskim i međunarodnim festivalima i kulturnim manifestacijama kao platformama za predstavljanje umjetničke izvrsnosti, doprinos programskoj raznovrsnosti i diseminaciji programa, a težnja je na poticanju festivalskih formata kroz cijelu godinu, kako u kontinentalnom, tako i u primorskom dijelu Republike Hrvatske. Poticanje suradnje u smislu gostovanja, stvaranja mreža, omogućivanja i poticanja koprodukcija i nacionalne mobilnosti zbirki i programa, doprinosi međukulturnom dijalogu, decentralizaciji kulturnih sadržaja, jačanju organizacijskih kapaciteta lokalne zajednice i profesionalizaciji suradnje.

Ministarstvo kulture i medija također pruža potporu poticanju poduzetništva u kulturnim i kreativnim industrijama, za što je od 2020. do 2022. godine osigurano 2,1 milijuna eura, a u razdoblju oporavka nakon epidemije koronavirusa provodi se program jamstava za kredite za poduzetnike u području kulturnih i kreativnih industrija. Kroz investiciju „C1.1.1. R6-I1 Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija“ u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO), provodit će se poziv za dodjelu bespovratnih sredstava s ciljem jačanja kapaciteta kulturnih i kreativnih industrija za poslovanje na jedinstvenom digitalnom tržištu u skladu s novim regulacijskim i zakonodavnim okvirom te razvoj novih inovativnih proizvoda i usluga što će doprinijeti kulturnoj i medijskoj raznolikosti i pluralizmu.

Pristup i sudjelovanje u kulturi

Nemogućnost pristupa kulturnim sadržajima i nedostupnost kulture promatra se primarno u odnosu na fizičku nepristupačnost, fizičku udaljenost i financijsku nedostupnost, koji i dalje ostaju najprisutnije prepreke u pristupu kulturi, uz senzorne, kognitivne, kulturološke, tehnološke, jezične i psihološke prepreke. Cilj je kulturne politike pružanje podrške svim organizacijama koje djeluju u kulturi kao mjesta stvaranja i distribucije kulturnih sadržaja kako bi uspješno osmišljavale i provodile projekte čiji je cilj doprijeti do publike, a posebno one koja je najudaljenija od kulturnih sadržaja, te ponuditi programe koji prate nove oblike sudjelovanja u kulturi. Sudjelovanje u kulturi usmjereno je ponajprije na kreiranje dugoročnih procesa koji će podići razinu aktivnoga sudjelovanja u kulturi i umjetnosti te aktivnosti koje će učiniti programe u kulturi i umjetnosti dostupnijima, prepoznajući različitost publika i njihovih potreba.

Ministarstvo kulture i medija je kao nadležno tijelo u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“ u 2021. i 2022. godini objavilo poziv „Umjetnost i kultura online“, usmjeren na povećanje socijalne uključenosti sudjelovanjem u kulturnim i umjetničkim aktivnostima putem interneta, te poziv „Čitanjem do uključivog društva“, usmjeren na povećanje socijalne uključenosti ranjivih skupina kroz razvoj čitalačke pismenosti. Za navedene pozive ugovoren je 101 projekt s ukupnim ugovorenim iznosom od 9,7 milijuna eura.

Trenutno je izrađeno ili u procesu izrade više akata strateškog planiranja na nacionalnoj razini, u nadležnosti ministarstava i državnih upravnih organizacija, koji se bave suzbijanjem diskriminacije i omogućivanjem pristupa. Neki obuhvaćaju i područje kulture, kao što su Nacionalni plan za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije, Nacionalni plan za ravnopravnost spolova, Nacionalni plan za uključivanje Roma i Nacionalni plan za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Umanjivanjem diskriminacije koja je posljedica regionalnih razlika bave se Nacionalni plan razvitka otoka, Program razvoja brdsko-planinskih područja i Program održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja, dok je područje djece i mladih obrađeno kroz Nacionalni plan za prava djece i Nacionalni program za mlade. Ministarstvo kulture i medija je primarno uključeno u provedbu Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, kroz koji će se financirati razvoj inkluzivnih usluga ustanova u kulturi te potpora socijalnom uključivanju ranjivih skupina kroz aktivno sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim aktivnostima.

Sudjelovanje osoba s invaliditetom u kulturnim sadržajima značajno pridonosi podizanju razine kvalitete življenja osobe s invaliditetom. Osim što afirmira kreativne, umjetničke i intelektualne potencijale osobe s invaliditetom, pridonosi višoj razini kvalitete življenja društva u cjelini i jačanju kapaciteta zajednice. Ministarstvo kulture i medija raspisuje redovite javne pozive za osiguranje pristupa i dostupnosti kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i djecu i mlade s teškoćama u razvoju za koje je od 2020. do 2022. godine osigurano 692 tisuće eura, a također osigurava financiranje administrativnih i programskih troškova Hrvatske knjižnice za slijepe.

Kao zajednička inicijativa Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja program Ruksak (pun) kulture primarno je razvijen za vrtićku i školsku populaciju u područjima u kojima su kulturni i umjetnički programi manje dostupni te je osmišljen kao nacionalni dopunski program potpore osnovnoškolskom i srednjoškolskom kurikulumu. Program omogućuje djeci i mladima pristup i približavanje umjetnosti i kulture, razvija njihovu estetsku kulturu i općenito čini djecu i mlade senzibiliziranim za područje umjetnosti i kulture. Ministarstvo kulture i medija također redovito provodi javni poziv za predlaganje programa koji potiču razvoj publike u kulturi kroz koji se financira jačanje kapaciteta organizacija za razvoj i provođenje aktivnosti usmjerenih na razvoj publike i razvoj programa aktivnog uključivanja publike

u umjetnička i kulturna događanja. Za prethodno navedene programe Ministarstvo kulture i medija je od 2020. do 2022. godine osiguralo 1,5 milijuna eura.

Amatersko stvaralaštvo, glazbeno, folklorno, kazališno i plesno, dinamično je kulturno područje uz koje se vežu svijest o pripadnosti izvorišnoj zajednici i djelovanje kroz kulturu i umjetnost. Ono je u svojim temeljima izvorište kulture u lokalnom okruženju i ključ lokalnog identiteta često i vrednovano kao nematerijalna kulturna baština. Ministarstvo kulture i medija promiče kontinuirano poticanje kvalitete u djelovanju amaterske zajednice, osobito u manjim hrvatskim sredinama, kao i osiguranje prijenosa znanja te savjetodavne i kritičke podrške struke kulturno-umjetničkim udrugama i kazališnim skupinama, a programi kulturno-umjetničkog amaterizma financiraju se u okviru potprograma u više različitih javnih poziva.

Pad interesa za knjigu i čitanje, promijenjeni načini čitanja u digitalnom okruženju i nedostatna kompetencija pismenosti zahtijevaju sustavno i strateško bavljenje pitanjima čitateljske pismenosti. Planirano je poticanje ulaganja u promidžbu knjige i poticanje čitanja nastavno na provedbu Nacionalne strategije za poticanje čitanja, uključujući Nacionalni program poticanja čitanja djeci od najranije dobi „Rođeni za čitanje“, koji će višegodišnjim aktivnostima na nacionalnoj razini promicati čitanje od najranije dobi i baviti se predškolskom djecom kao čitateljima uz aktivnu ulogu pedijataru.

U financijskom razdoblju 2021. – 2027. putem Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“ (PULJP) financijski će se poduprijeti aktivnosti s ciljem osiguranja jednakosti pristupa i sudjelovanja u kulturi svih građana Republike Hrvatske, osobito pripadnika ranjivih skupina. U okviru PULJP-a, prioriteta 3. Socijalno uključivanje, Specifičnog cilj: ESO4.8. Poticanje aktivnog uključivanja radi promicanja jednakih mogućnosti, nediskriminacije i aktivnog sudjelovanja te poboljšanje zapošljivosti, posebno za skupine u nepovoljnom položaju, Ministarstvo kulture i medija u funkciji Posredničkog tijela razine 1 provest će pozive na dostavu projektnih prijedloga. Pozivi će biti usmjereni na povećanje socijalne uključenosti pripadnika ranjivih skupina sudjelovanjem u kulturnim i umjetničkim aktivnostima, unaprjeđenje postojećih i razvoj novih inkluzivnih usluga ustanova u kulturi kojima se osigurava dostupnost sadržaja pripadnicima ranjivih skupina s naglaskom na razvoj čitalačke pismenosti te promicanje i unaprjeđenje medijske pismenosti pripadnika ranjivih skupina.

2.2. Kulturna baština

Istraživanje, zaštita i očuvanje

Kulturna baština predstavlja jednu od temeljnih vrijednosti Republike Hrvatske i važan je resurs razvoja kulture, znanosti i gospodarstva. Stoga je zaštita i očuvanje baštine jedan od glavnih zadataka Ministarstva kulture i medija i niza specijaliziranih institucija. Tradicionalne mjere kulturnih politika koje se odnose na kulturnu baštinu uključuju istraživanje, vrednovanje te provođenje mjera zaštite kulturne baštine, čime se bavi konzervatorska služba, konzervatori-restauratori, muzejski, knjižničarski i arhivski stručnjaci, znanstvene institucije i ostali stručnjaci ovisno o vrsti i specifičnosti kulturne baštine. Iznimno važan segment baštinske politike uključuje registriranje, dokumentiranje, ali i obrazovanje o kulturnoj baštini. Međutim, u posljednjim desetljećima, a posebno zadnjih dvadesetak godina, nameću se brojne nove teme i izazovi koji u velikoj mjeri utječu na nove pristupe oblikovanju baštinskih politika kao što je npr. upravljanje krizama, primjena mjera energetske učinkovitosti, sprječavanje negativnih utjecaja klimatskih promjena na kulturnu baštinu, povećanje otpornosti na rizike od potresa i požara i digitalizacija kulturne baštine.

Uobičajena je podjela na nepokretnu, pokretnu i nematerijalnu baštinu, a svaka od tih osnovnih grupa dodatno se dijeli na podgrupe (npr. nepokretna baština se može podijeliti na graditeljsku baštinu, arheološku baštinu, kulturne krajolike itd.), pri čemu su česta isprepletanja različitih vrsta baštine. Briga o temeljnim vrijednostima kulturne baštine zahtijeva specifična znanja konzervatora i restauratora (ali i drugih dionika u procesu brige o baštini) te su stoga interdisciplinarni pristup, jačanje kapaciteta (ljudskih i materijalnih) i

cjeloživotno učenje glavni preduvjet za njezinu učinkovitu zaštitu i očuvanje. Pritisci na baštinu i institucije koje o njoj brinu u stalnom su porastu zbog povećanja broja graditeljskih poduhvata, opasnosti od klimatskih promjena i njenih posljedica, rizika nastalih ljudskim djelovanjem i prirodnih prijetnji, socijalnih procesa i nedovoljno razvijene svijesti pojedinaca i dijela javnosti o vrijednosti kulturne baštine za društvo. Navedeni izazovi osobito su prisutni na području zaštite kulturnopovijesnih urbanih i ruralnih cjelina te kulturnih krajolika koji, pored pojedinačnih kulturnih dobara graditeljske baštine predstavljaju ključnu identitetsku vrijednost hrvatskog prostora.

Mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine, na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara koji je na snazi, provode se kroz rad Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, 19 konzervatorskih odjela nadležnih za područja pojedinih županija, Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba, Hrvatskog državnog arhiva i područnih državnih arhiva te Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Na taj se način provode stručni i upravni poslovi koji se odnose na istraživanje, evidentiranje, dokumentiranje, praćenje stanja i promicanje kulturnih dobara, kao i na primjenu odgovarajućih mjera zaštite te druge zakonom propisane poslove. Mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje se temelje na utvrđenim vrijednostima kulturnog dobra, predstavljaju polazište za donošenje konzervatorskih stručnih procjena i odluka u različitim postupcima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99-114/22), Zakonom o gradnji (NN 153/13-125/19) i Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13-67/23), Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima (NN 61/18-114/22) te drugim podzakonskim propisima kao što je primjerice Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/23). Ministarstvo kulture i medija je kroz programe zaštite i očuvanja kulturne baštine i konzervatorsko-arheološka istraživanja u razdoblju od 2020. do 2022. godine iz proračunskih sredstava osiguralo 36,8 milijuna eura, a za sanaciju šteta od potresa u 2020. godini u istom razdoblju dodatno je osigurano 112,7 milijuna eura iz sredstava Fonda solidarnosti Europske unije.

Istraživanjem kulturne baštine s različitim stupnjem obuhvata i s različitim ciljevima bavi se velik broj institucija (znanstveno-istraživačkih, obrazovnih, muzejskih, knjižničnih, arhivskih) te privatnih tvrtki i pojedinaca usmjerenih na pojedina područja baštine (arhitektura, povijest umjetnosti, arheologija, etnografija, antropologija, pisana baština i sl.). Konzervatorsko-restauratorske poslove, s primarnim ciljem fizičkog očuvanja spomeničkih svojstava kulturnih dobara, obavljaju Hrvatski restauratorski zavod kao matična javna ustanova te djelatnosti, restauratorski odjeli pojedinih muzeja, arhiva, knjižnica i visokoškolskih ustanova te pravne i fizičke osobe koje imaju dopuštenje za rad na kulturnim dobrima. Ministarstvo kulture i medija financira administrativne i programske troškove Hrvatskog restauratorskog zavoda, za što je od 2020. do 2022. godine osigurano 30,3 milijuna eura, a dodatno je osigurano 4,4 milijuna eura iz Fonda solidarnosti europske unije za provedbu programa sanacije šteta od potresa. Zbog posebnih zahtjeva i velikog broja podvodnih arheoloških nalazišta u Zadru je osnovan Međunarodni centar za podvodnu arheologiju (koji je 2009. proglašen regionalnim centrom II. kategorije pod pokroviteljstvom UNESCO-a, a 2018. dobio je i status „Priznatog partnera“ UNESCO-ove UNITWIN (*University Twinning and Networking*) mreže za podvodnu arheologiju), a Ministarstvo kulture i medija je u razdoblju od 2020. do 2022. sufinanciralo administrativne i programske troškove u iznosu od 1,2 milijuna eura.

Republika Hrvatska putem posebnog dijela Programa javnih potreba u kulturi osigurava financijska sredstva za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, a financijsku potporu mogu ostvariti vlasnici i korisnici dobara te drugi nositelji različitih programa vezanih uz kulturna dobra. Fizičke i pravne osobe koje obavljaju određene vrste gospodarske djelatnosti u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturnopovijesne cjeline obveznici su spomeničke rente čiji se prihodi mogu koristiti isključivo za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara. Neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nedovoljna povezanost s nadležnim sudovima i neusklađenost katastarskih podataka s podacima zemljišno-knjižnih odjela česta su zapreka za sveobuhvatnu provedbu zaštite i očuvanja dobara i ulaganja u kulturnu baštinu te je dugoročno potrebno pružiti adekvatnu pravnu podršku

korisnicima te osigurati dodatna sredstva za otkup kulturnih dobara od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Valorizacija, interpretacija, promocija i upravljanje

Dostupnost podataka o kulturnoj baštini i njenoj valorizaciji na temelju unaprijed određenih kriterija osigurana je za javnost kroz rad Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija te putem mrežnih stranica Registra kulturnih dobara i Geoportala kulturnih dobara Republike Hrvatske, koji osigurava prostorne, georeferencirane podatke o nepokretnim kulturnim dobrima uključujući arheološke zone te je mrežnim uslugama moguća poveznica s informacijskim sustavima drugih tijela. Ministarstvo kulture i medija sudjelovalo je u provedbi natječaja za pripremu i provedbu Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ kroz koji je u razdoblju od 2020. do 2022. godine osigurano 56,7 milijuna eura za ulaganje u kulturna dobra praćeno s komplementarnim razvojem dodatnih sadržaja s ciljem doprinosa održivom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini.

Upravljanje kulturnom baštinom jedno je od važnih pitanja nacionalne kulturne politike, osobito u kontekstu održivog upravljanja nepokretnom kulturnom baštinom kao gospodarskim resursom, a kulturna je baština jedan od primarnih motivacijskih faktora u kulturnom turizmu u Republici Hrvatskoj koji se sve više odmiče od turizma „sunca i mora“ prema posebnim oblicima turizma. S obzirom na rastući broj lokaliteta koji se prezentiraju javnosti bez jasno definiranih dugoročnih ciljeva i sustava koji će štititi integritet i autentičnost spomenika (posebno u kontekstu turizma), razvoj metodologije izrade planova upravljanja i održivog korištenja kulturnih dobara prioritetan je zadatak. Razvoj te metodologije i uspostava sustava upravljanja kulturnom baštinom mora uključivati različite aktere iz područja poznavanja zaštite i očuvanja baštine, ekonomije, turizma i drugih dionika (lokalna samouprava, udruge itd.). U području upravljanja baštinom očekuje se da će „zelene“ politike značajno utjecati na pristup obnovi kulturne baštine. Tako su 2019. godine usvojene i objavljene preporuke za energetska obnova kulturne baštine u cilju afirmacije baštine i poboljšanje stanja i standarda stanovanja i rada u zaštićenim zonama, a 2021. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Program energetske obnove zgrada do 2030. godine.

Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO u koordinaciji s ministarstvima, vladinim i nevladinim organizacijama nastaviti će sudjelovati u normativnom radu UNESCO-a, podupirati dugoročne inicijative i projekte od nacionalne, regionalne i međunarodne važnosti te dijagnosticirati područja unutar kojih u Hrvatskoj postoje vrhunski znanja koja se mogu formalizirati u okviru posebnih inicijativa i projekata putem UNESCO-a. Trenutno je na UNESCO-ovu popisu svjetske materijalne baštine 8, a nematerijalne kulturne baštine 21 kulturno dobro u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo kulture i medija nastaviti će financirati rad Hrvatskog povjerenstva za UNESCO, za koji je za razdoblje od 2020. do 2022. godine osigurano 933 tisuće eura.

Kroz investiciju „C2.2. R3-I1 Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga“ u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) uspostaviti će se e-uslugu (e-konzervatorska podloga) povezanu s postojećim e-uslugama, ukloniti administrativne prepreke u procesu ishođenja dozvola sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, ubrzati proces izdavanja dozvola za gradnju, osigurati transparentnost i ujednačen postupak dobivanja dokumenata za područje cijele države. Provedbom investicije dugoročno će se poboljšati zaštita i revitalizacija kulturnopovijesnih cjelina, unaprijediti će se upravljanje prostorom, ostvariti veća pravna sigurnost vezana uz konzervatorsko postupanje te će se široj javnosti trajno omogućiti uvid u izrađene konzervatorske podloge.

2.3. Sustav arhiva, knjižnica i muzeja

Prikupljanje, obrada, zaštita, očuvanje, dostupnost, korištenje i interpretacija građe

Arhivsku službu obavljaju državni arhivi te arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u sustavu arhiva predviđeni su i privatni i specijalizirani arhivi. Danas mrežu državnih arhiva čine Hrvatski državni arhiv, kao središnji i matični arhiv, i sedamnaest područnih državnih arhiva (osamnaesti je u postupku osnivanja). Hrvatski državni arhiv nadležan je za gradivo tijela javne vlasti i drugih stvaratelja arhivskog gradiva koji djeluju na cijelom ili većem dijelu područja Hrvatske. Područni državni arhivi nadležni su za gradivo koje nastaje na području jedne županije ili više njih. Iako Zakon predviđa tu mogućnost, do danas nije osnovan ni jedan arhiv jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ni privatni arhiv. Status specijaliziranog arhiva formalno ima samo Hrvatski-memorijalno dokumentacijski centar Domovinskog rata. Uključivanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u arhivsku službu važno je ne samo zbog unaprjeđenja zaštite gradiva koje se kod njih nalazi već i zbog omogućivanja dostupnosti gradiva u sredini u kojoj je i nastalo. Ovo se u jednakoj mjeri odnosi i na osnivanje specijaliziranih i privatnih arhiva koji bi bitno doprinijeli zaštiti pojedinih kategorija gradiva kojima državni arhivi, zbog obujma gradiva koje nastaje na terenu, nisu u mogućnosti pružiti potpunu pažnju. U razdoblju od 2020. do 2022. godine Ministarstvo kulture i medija osiguralo je 39,8 milijuna eura za administrativne i programske troškove arhivskih ustanova u svojoj nadležnosti kako bi se osigurala razina obrade, prezentacije i zaštite arhivskog gradiva, unaprijedila infrastruktura arhivskih ustanova te omogućila veća dostupnost gradiva. Naročito se podupiru programi arhiva koji potiču prilagodbu suvremenim potrebama zajednice u kojoj djeluju i korisnika, interdisciplinarnan pristup, međuinstitucionalno povezivanje i senzibiliziranje javnosti za vrijednost arhivskog gradiva i pisane baštine.

Kroz investiciju „C2.2. R3-I2 Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva“ u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) osigurat će se pružanje usluga tijela javne vlasti i svih drugih stvaratelja gradiva bez obzira na to kojim poslom se bave što će omogućiti veću dostupnost gradiva, zaštitu prava građana. Planirana ulaganja doprinijet će smanjenju troškova prostora, opreme i ljudi kod stvaratelja gradiva kao i jačanju njihovih kapaciteta za upravljanje dokumentacijom u digitalnom obliku. Cilj je unaprjeđenje upravljanja dokumentacijom kod tijela javne vlasti, pravosudnog sustava i drugih stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva koje će osigurati odgovorno i transparentno poslovanje. Razvoj sustava omogućit će ne samo digitalizaciju gradiva već i digitalizaciju poslovnih procesa, uključujući procese koji se odvijaju između arhiva i subjekata od kojih arhivi preuzimaju gradivo te digitalizaciju dijela procesa kod samih stvaratelja gradiva u pripremi gradiva za predaju arhivima kao i u upravljanju procesom predaje gradiva arhivu. U tu svrhu kroz ovu investiciju također će se ojačati prostorni kapaciteti u 8 područnih državnih arhiva.

Prema posljednjem izvješću Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2022. godinu, uz Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu kao središnju knjižnicu, sustav knjižnica čini 194 narodne, 1247 školskih, 102 sveučilišne, visokoškolske i znanstvene te 99 specijalnih knjižnica. Knjižnice se povezuju i surađuju u okviru razvojnih programa od zajedničkog interesa. Sustavnim financiranjem matičnih razvojnih službi županijskih matičnih narodnih knjižnica i sveučilišnih matičnih knjižnica, uspostavljena je cjelovita matična razvojna djelatnost za sve vrste knjižnica pa se očekuje daljnji razvoj i poboljšanje djelotvornosti obaju sustava. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu kao središnja knjižnica obavlja razne dodatne zadaće, uključujući jačanje matične razvojne djelatnosti, razvoj funkcionalnosti sustava knjižnica, osobito Hrvatske digitalne knjižnice, razvoj novih digitalnih usluga za korisnike, zaštitu pisane baštine i postupanje s obveznim primjercima te razvoj i održavanje Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica na kojem će se temeljiti budući izvještaji i analize poslovanja, kao i vrednovanje knjižnica. U razdoblju od 2020. do 2022. godine Ministarstvo kulture i medija osiguralo je 7 milijuna eura za

programe knjižnične djelatnosti i 2,7 milijuna eura za matične službe knjižnica, sredstva kojima se osiguravaju različite kulturne, informacijske, obrazovne, socijalne i ekonomske potrebe svih kategorija korisnika te osnažuje djelatnost koja je zbog svoje važne društvene uloge od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Ministarstvo kulture i medija također redovito osigurava sredstva za otkup knjiga za narodne knjižnice, za što je u istom razdoblju izdvojeno 5,3 milijuna eura.

Digitalna transformacija knjižnica u svim segmentima poslovanja iziskuje redovitu financijsku potporu za korištenje licenciranih sustava za upravljanje digitalnom građom, nabavu opreme i/ili financiranje skeniranja i obrade digitalizirane građe, edukaciju osoblja, izgradnju infrastrukture za trajnu pohranu digitalne građe i okupljanje metapodataka na zajedničkom portalu. Sve navedeno potrebno je i za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava za okupljanje podataka o knjižničnoj građi te upravljanja prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe. Cjelovit razvoj sustava digitalnih knjižnica u Hrvatskoj zahtijeva i središnju koordinaciju digitalizacije u knjižnicama, razvoj tezaurusa, primjenu normi i suradnju u rješavanju autorsko-pravnih pitanja, rad na povećanju kvalitete digitalnog sadržaja, razvoj tematskih portala i alata za analizu i vizualizaciju podataka, izradu novih digitalnih proizvoda i usluga itd.

Djelatnost hrvatskih muzeja temelji se na zaštiti i promicanju općeljudske te nacionalne kulturne i prirodne baštine kako bi se ona sačuvala, istražila, stručno obradila i učinila dostupnom javnosti. U Republici Hrvatskoj djeluje 168 muzeja i muzejskih zbirki upisanih u Upisnik javnih i privatnih muzeja. Prema pravnom statusu osnivača, najvećem broju muzeja osnivači su gradovi (58 %) i država (13 %). S obzirom na vrstu muzejske građe, 51 % čine opći muzeji, 20 % specijalizirani umjetnički muzeji, a najmanje su zastupljeni tehnički muzeji. Među državnim muzejima, kao i onima kojima je država suosnivač, po vrsti su najzastupljeniji arheološki (35 %) i umjetnički muzeji (19 %). Tijekom proteklog desetogodišnjeg razdoblja primjetan je kontinuirani rast broja posjetitelja kao i oporavak nakon naglog pada broja posjetitelja uslijed pandemije COVID-19. U razdoblju od 2020. do 2022. godine Ministarstvo kulture i medija osiguralo je 59,5 milijuna eura za administrativne i programske troškove muzejskih ustanova u nadležnosti te 2,2 milijuna eura za programe muzejske djelatnosti muzeja i drugih pravnih osoba upisanih u Upisnik javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj te strukovne muzejske i muzeološke udruge kako bi se povećala razina obrade, prezentacije i zaštite muzejske građe, razvijala muzejska infrastruktura te omogućila veća dostupnost muzejske građe u digitalnom okruženju. Naročito se podupiru programske aktivnosti muzeja koje potiču prilagodbu suvremenim potrebama zajednice, interdisciplinarni pristup, međuinstitucionalno povezivanje i senzibiliziranje javnosti za vrijednost muzeja i baštine.

Za budući razvoj sustava muzeja implementirat će se model vertikalnog i horizontalnog povezivanja muzeja radi provođenja matične djelatnosti, uz naglašenu ulogu Muzejskog dokumentacijskog centra kao središnjeg tijela, dodatno će se urediti postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejske predmete i zbirke javnog muzeja upisom u inventarnu knjigu muzejskih predmeta. Osim toga, razmotrit će se novi modeli održivog upravljanja prirodnim i kulturnom baštinom koji se koriste mehanizmima partnerstva, umrežavanja i/ili baštinskog aktivizma, poput ekomuzeja i muzeja zajednice, ali i javnosti dostupne stalne izložbe muzejske građe vjerskih zajednica. Jedan od srednjoročnih ciljeva razvoja muzejske djelatnosti svakako je veća dostupnost muzejske građe u digitalnom okruženju kao izravan poticaj interdisciplinarnom pristupu, međumuzejskom i međuinstitucionalnom povezivanju i senzibiliziranju javnosti za vrijednost muzeja i baštine.

U sljedećem razdoblju planira se izrada cjelovitog plana prenamjene postojećih i izgradnje novih čuvaonica u kojima će se osigurati uvjeti za pohranu najvrjednije kulturne baštine. Uspostava središnjeg informacijskog sustava eKultura za trajno digitalno pohranjivanje i očuvanje digitalne i digitalizirane kulturne baštine iz muzeja, arhiva, knjižnica i drugih baštinskih ustanova osobito doprinosi digitalnoj transformaciji baštinskih ustanova. Usluge razvijene u sklopu projekta „e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine su: praćenje procesa stvaranja digitalnih objekata iz analognog sadržaja; automatski prijenos digitalnog sadržaja u središnji

repozitorij; sustav za digitalno čuvanje te integracija s nacionalnim agregatorom za prikupljanje metapodataka i integracija sa sustavom Europeana.

Stručni i infrastrukturni kapaciteti

U arhivima je u 2019. bio zaposlen 541 djelatnik, od čega je 388 stručnih djelatnika radilo na arhivskim poslovima. Obrazovanje za obavljanje stručnih poslova u arhivskoj struci u Hrvatskoj dostupno je trenutno u dva oblika. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu organiziran je diplomski studij arhivistike, koji upisuju uglavnom studenti prijediplomskog studija informacijskih znanosti. Uz formalno obrazovanje potiče se aktivno sudjelovanje na stručnim i znanstvenim skupovima. Arhivska služba organizira i stručno osposobljavanje i provjeru stručne osposobljenosti zaposlenika stvaratelja gradiva u nadležnosti arhiva. Najčešće se organiziraju dvodnevni ili trodnevni tečajevi prema programu stručnog ispita za obavljanje poslova vezanih uz zaštitu i upravljanje arhivskim i dokumentarnim gradivom izvan arhiva.

Infrastruktura kojom raspolaže arhivska služba rezultat je dugog razvojnog procesa te se danas devetnaest arhiva koristi s četrdesetak objekata u trideset gradova i općina. Prema statističkom izvješću arhiva za 2017., ukupna površina tih objekata iznosi 57.729 m², od čega su 35.843 m² namijenjena za pohranu arhivskog gradiva. No valja uzeti u obzir da su pojedini spremišni prostori slabije iskoristivosti i kvalitete pa su uvjeti za dugoročno očuvanje gradiva substandardni. Kroz investiciju „C2.2. R3-I2 Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva“ u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) komplementarno će se unaprijediti i spremišni prostori osam područnih državnih arhiva (Bjelovar, Gospić, Osijek, Pazin, Rijeka, Šibenik, Varaždin i Virovitica).

U knjižnicama je 2022. godine bilo zaposleno ukupno 3758 djelatnika od čega je 3369 stručnih knjižničarskih djelatnika, u okviru sedam razina stručnih zvanja (knjižničarski tehničar, knjižničarski suradnik, knjižničar, viši knjižničarski tehničar, viši knjižničarski suradnik, viši knjižničar i knjižničarski savjetnik). dok je baštinskim knjižnicama (narodne i najveći dio specijalnih knjižnica) obuhvaćen 1641 stručni knjižničarski djelatnik. Knjižničarski djelatnici stječu formalno obrazovanje u području informacijskih i komunikacijskih znanosti na prijediplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Neformalna cjeloživotna izobrazba stječe se primarno u okviru Centra za stalno stručno usavršavanje (CSSU) pri NSK-u. U sklopu cjeloživotne izobrazbe knjižničnih djelatnika edukacija se provodi putem tečajeva koji su namijenjeni knjižničarima iz svih vrsta knjižnica te se nastoji povećati njihovu mobilnost kako bi se omogućio znatniji prijenos znanja u stručnoj zajednici. Također, potrebno je osigurati aktivno sudjelovanje na stručnim i znanstvenim skupovima, usvajanje novih znanja i širenje međunarodnih kontakata.

Osiguranje ravnomjernih infrastrukturnih pretpostavki za obavljanje knjižnične djelatnosti obveza je osnivača, dok Ministarstvo kulture i medija, na godišnjoj razini, redovito izdvaja namjenska sredstva za nabavu knjižnične i neknjižne građe, nabavu računalne opreme, investicijska ulaganja, razvojne programe i manifestacije narodnih knjižnica, međunarodnu suradnju, matičnu djelatnost narodnih i školskih knjižnica te, od 2019. godine, matičnu djelatnost sveučilišnih matičnih knjižnica. Također, financira po jednog djelatnika, nabavu građe i programe središnjih knjižnica nacionalnih manjina. Putem Poziva za javne potrebe u kulturi financira razvojne programe NSK-a, uključujući Centar za stalno stručno usavršavanje, manifestacije i skupove. Pokretne knjižnice sastavni su dio županijskih mreža narodnih knjižnica, a obveza je općina i gradova osigurati svim svojim stanovnicima knjižnične usluge narodne knjižnice. Za osiguranje knjižničnih usluga stanovnicima dislociranih područja obvezu imaju i županije putem financiranja usluge pokretnih knjižnica. Na prijedlog Hrvatskog knjižničkog vijeća izrađen je desetogodišnji plan razvoja mreže pokretnih knjižnica (2023. – 2032.) za sve županije u Republici Hrvatskoj kako bi se osigurala dostupnost knjižničnih usluga svim građanima.

Kada je riječ o zaposlenicima u muzejima, od ukupno zabilježena 1862 djelatnika u Registru Muzejskog dokumentacijskog centra, 1175 je stručnih i 687 administrativno-računovodstvenih, tehničkih i pomoćnih djelatnika. Stručne djelatnike čine zaposlenici s muzejskim zvanjima (86 %) te zaposlenici sa zvanjima iz knjižnične i arhivske djelatnosti, djelatnici za poslove marketinga, promidžbe i odnosa s javnošću, vodiči, dizajneri te znanstveni i drugi stručni suradnici (14 %). Kad je riječ o usavršavanju stručnih djelatnika, sustavna edukacija dvojakog tipa odvija se u Muzejskom dokumentacijskom centru, a uključuje predavanja stranih stručnjaka i stručnjaka iz srodnih baštinskih ustanova te stručne radionice, skupove i tečajeve. Pojedini muzeji u suradnji sa stranim stručnjacima također povremeno organiziraju tematske edukacije.

Ministarstvo kulture i medija financira cjelokupno redovito poslovanje muzeja kojima je osnivač, uključujući osiguranje potrebne infrastrukturne. Putem javnog poziva kontinuirano dodjeljuje financijsku potporu za programske aktivnosti ostalih muzeja te strukovnih muzejskih i muzeoloških udruga. Uz navedene aktivnosti, na godišnjoj razini, putem javnog poziva za ostale muzeje redovito dodjeljuje i namjenska sredstva za investicijska ulaganja u sklopu programa gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture. Manje od 10 % muzeja nalazi se u zgradama koje su namjenski sagrađene za muzeje, dok većina muzeja djeluje u adaptiranim povijesnim građevinama ili onima sagrađenim za druge svrhe, što utječe na cjelokupan rad, od čuvanja i zaštite građe do izlaganja. Usto, veliki broj muzejskih zgrada središnje Hrvatske stradao je u potresima 2020. godine što predstavlja dodatne izazove u sljedećem razdoblju u pogledu osiguravanja dodatnih čuvaonica radi provođenja konstruktivne sanacije, koja se provodi u sklopu Fonda solidarnosti te u konačnici cjelovite obnove i ponovne uspostave muzejskog djelovanja.

2.4. Medijski sektor

Unaprjeđenje uloge medija i statusa novinara

Mediji imaju ključnu ulogu u demokratskim društvima jer pružaju informacije koje su javno dobro. Novinarstvo je samim time jedna od najvažnijih tema za razvoj medija te je stoga posebno potrebno kontinuirano unaprjeđivati položaj novinarske profesije i statusa novinara. Sloboda medija temelj je za funkcioniranje demokratskog društva i zato su od presudne važnosti slobodni, neovisni i pluralistički mediji utemeljeni na osiguravanju slobode informiranja i izražavanja. Jednako tako treba naglasiti i važnost jačanja zaštite i sigurnosti novinara i drugih medijskih djelatnika, zaštite uredničke i novinarske neovisnosti i profesionalizma u izvještavanju te borbe protiv širenja dezinformacija.

Bitna uloga medija u demokratskom društvu zasniva se na tome što djeluju kao mehanizmi javne kontrole, a pritom pomažu u informiranju i osnaživanju položaja građana širenjem njihova razumijevanja političke i društvene situacije te poticanjem njihova svjesnog sudjelovanja u demokratskom životu. S ciljem unaprjeđenja statusa novinarske profesije, medijskog sustava i poticanja pluralizma te time i jačanja povjerenja i uloge medija u društvu stoga je potrebno poticati kvalitetno, neovisno i profesionalno novinarstvo i inovativnost dostupnosti te raznovrsnost sadržaja od javnog interesa, posebice u lokalnim i regionalnim medijima, kao i samoregulaciju i koregulaciju u medijskom sektoru. Jednako tako bitna je transparentnost vlasništva kao i poticanje transparentnog financiranja medija javnim sredstvima te unaprjeđenje usluga javnog servisa kao neovisnog javnog medija. Radi osiguravanja ujednačene zastupljenosti važno je praćenje zastupljenosti medijskih sadržaja manjinskih skupina, sadržaja koji se bave marginaliziranim i ranjivim skupinama te suzbijanje svih oblika diskriminacije.

Od 2005. godine Agencija za elektroničke medije putem Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija dodjeljuje sredstava za proizvodnju i objavljivanje programa nakladnika radija i televizije na lokalnoj i regionalnoj razini, neprofitnim nakladnicima televizije i/ili radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga na zahtjev te onima koji emitiraju putem satelita, kabela, interneta te drugim dopuštenim

oblicima prijenosa, pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audiovizualnog i /ili radijskog programa, a od 2020. do 2022. godine osigurano je 13,6 milijuna eura.

Kako bi se jačalo profesionalno novinarstvo od 2020. godine putem Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću osiguravaju se sredstva za poticanje novinarske izvrsnosti za novinarske radove i istraživanja na teme koje su od javnog interesa iz područja kulture, zdravstva, lokalnih tema, ekumenizma i religije, ljudskih prava, položaja žena u društvu, tema od interesa za manjine u društvu, djece i mladih, obrazovanja, sporta, gospodarstva, međunarodnih odnosa i Europske unije. Posebni ciljevi koji se žele ostvariti ovim projektom odnose se na dodatni angažman novinarki i novinara i dubinsko istraživanje tema od javnog interesa, jačanje kritičkog kapaciteta i društvenog utjecaja te širenje broja tema i relevantnosti sadržaja elektroničkih publikacija, profesionalizaciju novinarskog i autorskog rada u njima, uz nagrađivanje i motiviranje novinara/novinarki za istinito i razborito izvještavanje te vrhunski autorski rad, odnosno jačanje autonomije novinara. Od 2020. do 2022. godine za provedbu je osigurano 507 tisuća eura.

Ministarstvo kulture i medija, među prvim državama članicama EU, osnovalo je sredinom 2021. godine Stručnu radnu skupinu radi oblikovanja politike suzbijanja SLAPP tužbi, nakon što je Europska komisija usvojila Akcijski plan za europsku demokraciju, kojemu je jedan od primarnih ciljeva potpora samostalnim i neovisnim medijima, između ostalog, putem suzbijanja strateških tužbi usmjerenih protiv javne participacije – SLAPP tužbi, koje su prepoznate kao problem u cijeloj Europskoj uniji. SLAPP tužbe su neutemeljene tužbe koje pokreću moćni pojedinci /subjekti u društvu usmjerene zastrašivanju i utišavanju kritičkih glasova u društvu o pitanjima od javnog interesa, koja su protivna interesima tužitelja. Radnom skupinom za oblikovanje politike suzbijanja SLAPP tužbi okupljeni su ključni stručnjaci – predstavnici medijskog sektora (novinara i nakladnika), strukovnih novinarskih udruga (HND i SNH), Pravosudne akademije, Hrvatske odvjetničke komore, akademske zajednice, Ureda pučke pravobraniteljice te Ministarstva kulture i medija i Ministarstva pravosuđa i uprave. Ciljevi Radne skupine uključivali su aktivnosti prikupljanja podataka o postojećim praksama, formiranje prijedloga za buduće zakonodavne mjere, provođenje edukacija sudaca, odvjetnika i novinara te nakladnika i provođenje aktivnosti usmjerenih na podizanje svijesti u stručnoj i općoj javnosti o negativnim posljedicama SLAPP-a.

Razvoj medija

Mediji u Republici Hrvatskoj djeluju na području Republike Hrvatske, ali i na području jedinstvenog europskog tržišta. Digitalna transformacija započela je krajem 90-ih godina prošlog stoljeća i još uvijek nije dovršena. Globalni trendovi potvrđuju usku povezanost medija i tehnologije, pri čemu tehnologija nastavlja mijenjati medije. Istaknuto mjesto zauzima internet, a napredak mobilnih uređaja potiče stvaranje novih poslovnih modela. Nove tehnologije (AI, Blockchain, VR/AR i sl.) predviđaju učinkovita rješenja za prevladavanje jezičnih barijera i zaštitu autorskih prava, što će dodatno ojačati poziciju nositelja prava na medijski sadržaj zanimljiv globalnoj publici, ali, s druge strane, pružaju dodatne mogućnosti za povredu autorskih prava. Nove navike publike, a osobito očekivanja, predstavljaju izazove za klasične medijske organizacije. Brojna istraživanja potvrđuju uzlazni trend konzumacije medijskih sadržaja na mobilnim uređajima (laptop, tablet, pametni telefon), a koji na godišnjoj razini u razvijenim zemljama dosegne porast i do 20 %. Nastavno, globalni trendovi kazuju da se tradicionalni mediji sve manje konzumiraju na tradicionalan način. Tiskovine (dnevne novine, tjednici i magazini) sve se manje čitaju u „papirnatoj“ verziji, a radio i televizija manje se slušaju i gledaju putem namjenskih prijemnika.

Zakon o medijima (NN 59/04-114/22) i Zakon o elektroničkim medijima (NN 111/21-114/22) jasno propisuju pravila o transparentnosti vlasništva medija te osiguravaju sustav notifikacije vlasništva. Vlasničke strukture medija objavljuju se najmanje jednom godišnje u službenom listu Republike Hrvatske, a dodatno su dostupne do razine fizičkih osoba na internetskim stranicama Agencije za elektroničke medije te se iste dokazuju

izvatkom iz Registra stvarnih vlasnika. Kroz investiciju „C1.1.1. R6-I2 Uspostava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka“ u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) predviđena je uspostava sustava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka o vlasništvu i financiranju medija. Projekt provodi Agencija za elektroničke medije, a uključuje izradu procedura i pravila, izradu upisnika te jačanje kapaciteta digitalnih kompetencija provjeravatelja činjenica, kao i razvoj tehnoloških programa, platforma i sustava komunikacije s medijima te stvaranja baze podataka. Cilj uspostave mreže provjere činjenica je poticajna mjera i za zapošljavanje profesionalnih istraživača i novinara, ali i kao potpora medijima da ustraju na tome da se što više provjerenih i točnih informacija nađe u medijskom spektru.

U okviru revizije medijskog zakonodavstva usvojen je Zakon o elektroničkim medijima, a radi se i na donošenju novog Zakona o medijima. Razmatra se i priprema novog Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, koji mora odgovoriti na pitanje opsega i načina distribucije javne usluge, odnosno usluge javnog medijskog servisa kao i pitanje modela financiranja, što su teme o kojima u ovom trenutku raspravljaju stručnjaci u većini europskih država tražeći nove modele stabilnog financiranja usluge javnog medijskog servisa.

Medijska pismenost

Medijska pismenost jedna je od ključnih kompetencija za život i rad u digitalno medijatiziranom svijetu. Konvergencija medijskih i tehnoloških platformi dovela je do usložnjavanja medijskog, komunikacijskog i društvenog okružja te potrebe za analitičkim i kritičkim čitanjem brojnih istodobnih izvora informacija. Djeca i mladi odrastaju okruženi brojnim medijima koji snažno utječu na društvena ponašanja, formiranje i prenošenje vrijednosti, oblikovanje životnih stilova, stavova i identiteta. Stoga medijska pismenost, odnosno sposobnost kritičkog vrednovanja medijskih poruka, danas nije samo važna već možda i ključna za odrastanje, ali i djelovanje u medijski posredovanom svijetu.

Potrebno je stoga kontinuirano, u vidu cjeloživotnog učenja, promicati medijsku pismenost kao sposobnost pristupa, analize, vrednovanja i kritičkog promišljanja različitih aspekata medija te stvaranja medijskih sadržaja i poruka, kao i njihovo odgovorno i etičko dijeljenje. Agencija za elektroničke medije od 2017. godine uz potporu Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja organizira Dane medijske pismenosti. Glavni su ciljevi projekta podizanje svijesti javnosti o važnosti medijske pismenosti i kritičkog razmišljanja o medijskim sadržajima, stvaranje prilika za medijsko obrazovanje što većeg broja građana, posebice djece i mladih, te podrška nastavnicima i odgojiteljima osiguravanjem obrazovnih materijala za razvoj medijske pismenosti. U okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“ planirano je financiranje projekata koji promiču i unaprjeđuju medijsku pismenost pripadnika ranjivih društvenih skupina.

2.5. Podrška kulturnom i medijskom sektoru

Ljudski potencijali, sustav podrške i otpornost na rizike

Postojeći javni okvir za podršku kulturnom i medijskom sektoru na državnoj razini zastupljen je kroz Ministarstvo kulture i medija i organizacije u nadležnosti: Agenciju za elektroničke medije, Hrvatski audiovizualni centar, Hrvatski restauratorski zavod, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju u Zadru, Zakladu Kultura nova te arhive, muzeje, galerije i ostale ustanove u kulturi u nadležnosti. Podršku na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini pružaju administrativni djelatnici zaduženi za kulturu u jedinicama lokalne i područne (regionalne) uprave te javne ustanove u kulturi kojima su osnivači. U idućem razdoblju osigurati će se sredstva za administraciju i upravljanje na nacionalnoj razini te podržati informatizacija i digitalizacija procedura i razvoj e-usluga u cilju smanjenja administrativnih pritisaka opterećenja na korisnike, uključujući

uspostavu i unaprjeđivanje specijaliziranih informatičkih informacijskih sustava za pojedina kulturna područja.

U osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju umjetničko područje obuhvaća vizualnu kulturu i umjetnost, glazbenu kulturu i umjetnost, filmsku i medijsku kulturu i umjetnost, dramsku kulturu i umjetnost te umjetnost pokreta i plesa. Umjetničko obrazovanje kao poseban institucionalni oblik odgoja i obrazovanja dostupno je za glazbeno i plesno obrazovanje učenicima na osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj razini, dok je likovno obrazovanje dostupno tek na srednjoškolskoj razini. Visoko obrazovanje u umjetnosti i kulturi dostupno je putem studijskih programa na sveučilišnim i stručnim studijima, uključujući umjetničkim akademijama, a dostupni su i programi za menadžment u kulturi i kulturalne studije. Kako bi se osnažili ljudski potencijali u sektoru kulture i medija, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i nadležnim tijelima pratit će se kompetencijski okviri znanja i vještina i kvota u formalnom obrazovanju za zanimanja u području kulture i medija uz identifikaciju i poticanje obrazovanja za deficitarna zanimanja te poticati ulaganje u cjeloživotno obrazovanje administrativnih i stručnih djelatnika u sustavu podrške kulturnom i medijskom sektoru.

Nastavno na iskustvo pandemije COVID-19 i serije potresa u 2020. godini postalo je jasno da je sektor kulture i medija iznimno podložan rizicima od katastrofa koji su u stalnom porastu zbog utjecaja prirodnih prijetnji, klimatskih promjena i ubrzanog tehnološkog razvoja. U Republici Hrvatskoj strateški okvir za upravljanje rizicima uređen je kroz Strategiju upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine kroz koju su predviđena ulaganja u podizanje svijesti, edukaciju, istraživanja te jačanja sposobnosti i kapaciteta dionika za smanjenje rizika i povećanje spremnosti za upravljanje katastrofama. Ministarstvo kulture i medija planira u suradnji s Ravnateljstvom civilne zaštite doprinijeti povezivanju institucija, stručnih službi i pojedinaca iz različitih područja djelovanja, od državne do lokalne razine, educiranju dionika te razvoju sustava za procjenu rizika. Osnažit će se poticanje protupotresne, protupoplavne i protupožarne gradnje i obnove kulturne infrastrukture te podizati svijest o rizicima u sektoru kulture i medija, uključujući kibernetičke rizike i nezakonitu trgovinu kulturnim dobrima.

Strateški, normativni i financijski okvir

Donošenjem Nacionalnog plana razvoja kulture i medija osnovan je sveobuhvatan strateški okvir za razvoj kulture i medija, a u daljnjem periodu naglasak će biti na unaprjeđivanju provedbenih kapaciteta, istraživačkog okvira i sustava pokazatelja kako bi se strateški okvir što kvalitetnije pratio i unaprjeđivao. Nastojat će se osigurati adekvatno nacionalno praćenje međunarodnih inicijativa, primarno Eurostatovih pokazatelja u području kulture i medija te UNESCO-ovih tematskih indikatora za praćenje kulture u sklopu UN-ove Agende za održivi razvoj do 2030. godine. Ključna je suradnja s Državnim zavodom za statistiku te će Ministarstvo kulture i medija nastojati osnažiti suradnju i unaprijediti prikupljanje pokazatelja u statističkim izvješćima kako bi što preciznije prikazivali učinke povezane s nacionalnim i međunarodnim aktima strateškog planiranja. Nastavno na identificirane sustavne nedostatke, potrebno je značajno osnažiti sustav strateškog planiranja i istraživanja kulture i medija, uključujući direktno financiranje istraživanja na nacionalnoj razini i poticanje komplementarnih istraživanja na razini županija, gradova i općina.

Normativni okvir u području kulture može se podijeliti u tri skupine zakona: propise koji se primjenjuju na sve kulturne djelatnosti i sva područja umjetničkog stvaralaštva, opće propise koji uređuju određena pitanja koja nisu vezana samo uz kulturu, ali se primjenjuju i na kulturne djelatnosti, te posebne propise kojima se na obuhvatan način uređuju pojedini sektori u području kulture. Također postoje međunarodni akti koji se primjenjuju na područje kulture, poput Europske kulturne konvencije, UNESCO-ovih konvencija ili propisa Europske unije. Dodatno ih dijelimo na propise kojima se uređuju organizacijski aspekti i odlučivanje u području kulture, propise o financiranju kulture te sektorske propise u području kulture. U medijskom sektoru zakonski je regulirano područje medija, elektroničkih medija, Hrvatske radiotelevizije i Hrvatske

izvještajne novinske agencije, a rad medija dotiče se i u propisima u drugim područjima (koncesije, elektroničke komunikacije, autorsko pravo, nedopušteno oglašavanje, itd.).

U idućem razdoblju Ministarstvo kulture i medija nastavit će s praćenjem i unaprjeđenjem zakonodavnog okvira za područje kulture nastavno na donošenje Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (NN 83/22), a prioritetna područja u idućem razdoblju jesu obavljanje umjetničke djelatnosti i poticanje umjetničkog stvaralaštva te zaštita i očuvanje kulturnih dobara. S obzirom na ubrzani tehnološki razvoj i povezane izmjene u području kulture može se očekivati da će se do kraja provedbe Nacionalnog plana razvoja kulture i medija izmijeniti i doraditi zakonodavni okvir u više segmenata. U području medija očekivane su izmjene Zakona o medijima (NN 59/04-114/22) i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (NN 137/10-20/23), a posebna pozornost bit će usmjerena na poticanje koregulacije i samoregulacije te praćenje oglašavanja i autorskih prava na internetu u nacionalnom okviru.

Zakonski okvir za financiranje kulture u Republici Hrvatskoj primarno je uređen kroz Zakon o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (NN 83/22), kojim se regulira financiranje ustanova u kulturi, dodjela prostora za rad te dodjela financijskih sredstava za javne potrebe u kulturi dok se financiranje ostalih područja regulira zasebnim propisima kao što su Zakon o audiovizualnim djelatnostima (NN 61/18-123/24), Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99-114/22) i Zakon o elektroničkim medijima (NN 111/21-114/22). Zakonskim okvirom propisuju se i izvori financiranja, a osim sredstava iz državnog proračuna, za financiranje mjera i aktivnosti koriste se prihodi od igara na sreću, prihodi od spomeničke rente te ostali prihodi za posebne namjene, uključujući sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija te sredstva za financiranje rada Hrvatskog audiovizualnog centra iz dijela ukupnog godišnjeg bruto-prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualnih djelatnosti.

Ostali izvori financiranja koji doprinose razvoju sektora kulture i medija programi su koji se financiraju iz fondova Europske unije. Putem Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“ (PULJP) financijski će se poduprijeti aktivnosti s ciljem osiguranja jednakosti pristupa i sudjelovanja u kulturi svih građana Republike Hrvatske, osobito pripadnika ranjivih skupina. U sklopu Programa „Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.“ (PKK) planirana su ulaganja u obnovu gradnju i opremanje kulturne infrastrukture. Kroz Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. (ITP) financirat će se valorizacija kulturne baštine i razvoj kulturnih usluga u skladu s teritorijalnom strategijom svake županije te doprinijeti valorizaciji materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Sredstva osigurana putem Fonda solidarnosti Europske unije korištena su za financiranje mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresima u ožujku i prosincu 2020. godine. Najznačajniji je doprinos Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koji će se financirati kulturni i kreativni sektori, mediji, sustav zaštite kulturne baštine, arhivski sustav te energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra, uključujući i sveobuhvatnu obnovu zgrada sa statusom kulturnog dobra. U idućem razdoblju radit će se na unaprjeđenju sustava financiranja kulture i medija kroz praćenje i osiguravanje stabilnih izvora financiranja kulture i medija te usklađivanju strateškog, normativnog i financijskog okvira.

Međunarodna kulturna suradnja

Svojim djelovanjem na međunarodnoj, i europskoj razini, Ministarstvo kulture i medija pridonosi umrežavanju i omogućivanju suradnje hrvatskih i inozemnih umjetnika i organizacija, promicanju interesa Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici i osiguravanju kvalitetne suradnje u kulturi s međunarodnim partnerima, uključujući podršku Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Ministarstvo kulture i medija priprema i koordinira stajališta u području međunarodne kulturne suradnje i europskih poslova, sudjeluje u pripremi i provedbi europskih politika, projekata i programa, razvija strategije međunarodne suradnje, priprema smjernice za učinkovite prezentacije i koordinira sustavnu promociju hrvatske kulture.

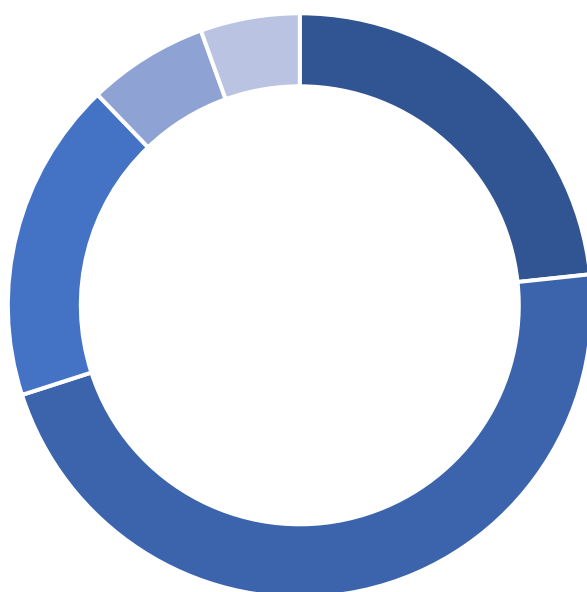
Provedbom javnih poziva za međunarodnu kulturnu suradnju i u sljedećem razdoblju podržat će se djelovanje hrvatske kulturne scene kroz programe mobilnosti, dugoročne i održive projekte suradnje te članstvo istaknutih hrvatskih organizacija, ustanova i pojedinaca te njihova djelovanja u okviru različitih međunarodnih kulturnih mreža ili platformi, za što je u razdoblju od 2020. do 2022. godine Ministarstvo kulture i medija osiguralo 2,08 milijuna eura. Nadalje, u sklopu bilateralne suradnje koordinirano će se nastaviti pripremati međuministarski i međudržavni sporazumi, programi, protokoli i sporazumi o suradnji koje Republika Hrvatska sklapa s drugim državama za sva područja iz nadležnosti Ministarstva kulture i medija. U okviru multilateralne suradnje koordinirat će se sudjelovanje i predstavljanje Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i drugim međunarodnim strukturama i institucijama. U suradnji s drugim partnerima organizirat će se događanja od posebnog kulturnog značenja, te poticati i podupirati istaknuti hrvatski umjetnici i umjetnički ansambli koji svojim radom i djelovanjem u međunarodnom kontekstu doprinose promociji hrvatske kulture u svijetu.

Poticat će se daljnje razvijanje izravne i kontinuirane suradnje i razmjene između ustanova i udruga, umjetnika i stručnjaka na svim područjima kulture i umjetnosti: prevođenja i objavljivanja književnih djela, predstavljanja filmova i umjetničkih izložbi, gostovanja kazališnih, plesnih i glazbenih umjetnika, sudjelovanja na sajmovima knjiga te drugim međunarodnim kulturnim manifestacijama i skupovima. Podupirat će se sudjelovanje umjetnika i kulturnih djelatnika u multilateralnim programima koji potiču razvoj interkulturalnog dijaloga i kulturne raznolikosti u sklopu međunarodnih organizacija i asocijacija te nevladinih organizacija. Intenzivirat će se i programi suradnje u sklopu regionalnih inicijativa i asocijacija naglašavajući specifičnost Hrvatske kao srednjoeuropske i mediteranske zemlje.

Jačanje aktivne kulturne suradnje te uključivanje u europske aktivnosti i inicijative zemalja članica odvijat će se u europskim poslovima i promoviranjem programa Europske unije za kulturne i kreativne sektore pod nazivom Kreativna Europa 2021. – 2027. S obzirom na kontinuitet u odnosu na EU program Kreativna Europa 2014. – 2020. naglasak će u razdoblju do 2027. biti na organizaciji informativnih dana, seminara i radionica za potencijalne korisnike programa Kreativna Europa te na tehničkoj pomoći institucijama zainteresiranima za prijavu. Nastavit će se suradnja s projektnim partnerima programa Kreativna Europa, predstavnicima drugih EU programa dostupnih kulturnim i kreativnim sektorima, kao i predstavnicima Europske komisije i Izvršne agencije za kulturu, obrazovanje i audiovizualnu djelatnost. U prethodnom razdoblju osigurana je podrška prijaviteljima i sudionicima iz Republike Hrvatske kroz desk Kultura i MEDIA desk programa Kreativna Europa, što je uključivalo sufinanciranje odobrenih programa u potprogramu Kultura za što su u razdoblju od 2020. do 2022. godine osigurane 874 tisuće eura.

3. Mjere iz Nacionalnog plana razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine

POSEBNI CILJ / MJERA	TROŠAK PROVEDBE
1. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije	574.802.772,30 EUR
1.1. Unaprjeđenje statusa umjetnika i podrška umjetničkom stvaralaštvu	80.952.206,00 EUR
1.2. Osiguravanje prostora za rad za potrebe kulture i umjetničkog stvaralaštva	203.612.224,50 EUR
1.3. Razvoj produkcije i distribucije kulturnih sadržaja	268.810.146,80 EUR
1.4. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi	21.428.195,00 EUR
2. Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine	1.152.263.110,02 EUR
2.1. Osiguravanje istraživanja, zaštite i očuvanja kulturne baštine	1.130.998.551,61 EUR
2.2. Podrška valorizaciji, interpretaciji, promociji i održivom upravljanju kulturnom baštinom	21.264.558,41 EUR
3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja	438.629.005,26 EUR
3.1. Unaprjeđenje prikupljanja, obrade, zaštite, očuvanja, dostupnosti, korištenja i interpretacije građe u arhivima, knjižnicama i muzejima	105.795.546,17 EUR
3.2. Razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta arhiva, knjižnica i muzeja	332.833.459,09 EUR
4. Unaprjeđenje statusa novinarske profesije, medijskog sektora i poticanje pluralizma	164.793.233,00 EUR
4.1. Unaprjeđenje uloge medija i statusa novinara	139.537.048,00 EUR
4.2. Poticanje razvoja medija temeljenog na ekonomskoj održivosti, obrazovanju i tehnologiji	20.040.393,00 EUR
4.3. Poticanje medijske pismenosti, obrazovanja i stjecanja vještina za digitalno okruženje	5.215.792,00 EUR
5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru	135.610.768,00 EUR
5.1. Razvoj ljudskih potencijala, sustava podrške i otpornosti na rizike	124.785.268,00 EUR
5.2. Unaprjeđivanje strateškog, normativnog i financijskog okvira	720.000,00 EUR
5.3. Poticanje mobilnosti, transfera znanja i međunarodne suradnje	10.105.500,00 EUR
UKUPNO	2.466.098.888,58 EUR

- 1. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije
- 2. Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine
- 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja
- 4. Unaprjeđenje statusa novinarske profesije, medijskog sektora i poticanje pluralizma
- 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

3.1. Unaprjeđenje statusa umjetnika i podrška umjetničkom stvaralaštvu

SVRHA PROVEDBE

Osiguravanje stabilne potpore statusu umjetnika; poticanje profesionalnog razvoja umjetničke prakse; podrška organizacijama civilnoga društva u području kulture; zaštita autorskih prava i intelektualnog vlasništva; unaprjeđenje tržišta umjetnina.

AKTIVNOSTI

- osiguravanje stabilne potpore statusu umjetnika, uključujući uplate zdravstvenog i mirovinskog osiguranja samostalnim umjetnicima, uz odgovarajuću i pravno utemeljenu korekciju koeficijenata
- isplate naknada zaslužnim osobama prema službenim kriterijima te dodjela nagrada za postignuća u kulturi
- poticanje profesionalnog razvoja umjetničke prakse i jačanje profesionalnih kapaciteta
- podrška razvoju organizacija civilnoga društva u području kulture, uključujući osiguravanje sredstava za financiranje rada Zaklade Kultura nova i podršku strukovnim udrugama u kulturi
- poticanje suradnje kulturnih ustanova s organizacijama civilnoga društva kroz razvoj novih suradničkih modela
- revizija zakonodavnog okvira koja će uključivati poticaje i povećanje prihoda od autorskih prava, uključujući informiranje dionika i praćenje zakonskih okvira za zaštitu autorskih prava i intelektualnog vlasništva
- osiguravanje redovite isplate autorskih naknada za pravo javne posudbe
- unaprjeđenje tržišta umjetnina u sustavu privatnih galerija i kolekcija uz unaprjeđenje legislativnog okvira i razvoj sustava otkupa umjetnina od umjetnika za potrebe obogaćivanja muzejskih fundusa muzeja navedenih u Upisniku javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Uplaćeni doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje samostalnim umjetnicima	12/2028
Dodijeljene potpore za osnovnu djelatnost udruga u kulturi	12/2028
Dodijeljene nagrade za postignuća u kulturi	12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Ukupno javno financiranje kulture po broju stanovnika

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
237,82 EUR (2023.) ¹	117,60 EUR	123,48 EUR	129,65 EUR	136,13 EUR

¹ Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu te podacima o izvršenju proračuna koje dostavljaju Ministarstvu financija. Broj stanovnika preuzet je iz projekcije Hrvatske narodne banke koja se temelji na Popisu stanovništva iz 2021. godine.

TROŠAK PROVEDBE

80.952.206,00 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A508015 NAKNADE ZASLUŽNIM OSOBAMA **A565003** OSNOVNA DJELATNOST UDRUGA U KULTURI **A565011** NAGRADE ZA POSTIGNUĆA U KULTURI **A565015** ZDRAVSTVENO I MIROVINSKO OSIGURANJE UMJETNIKA **A781006** ZAKLADA KULTURA NOVA

3.2. Osiguravanje prostora za rad za potrebe kulture i umjetničkog stvaralaštva

SVRHA PROVEDBE

Ulaganje i poticanje ulaganja u temeljnu kulturnu infrastrukturu; poticanje stabilnog financiranja kulturnih ustanova od strane osnivača; korištenje prostora u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe kulture.

AKTIVNOSTI

- ulaganje i poticanje ulaganja u temeljnu kulturnu infrastrukturu s naglaskom na održivost investicija, digitalizaciju poslovanja, energetska učinkovitost, klimatsku otpornost, zelenu infrastrukturu, povećanje potresne otpornosti zgrada, unaprjeđenje zaštite od požara i unaprjeđenje pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti, uključujući poticanje obnove zgrada u skladu s inicijativom Novog Europskog Bauhaua
- poticanje stabilnog financiranja kulturnih ustanova od strane osnivača, što uključuje osiguravanje adekvatnog prostora i opreme za rad te obuhvaća društveno-kulturne centre (DKC) kao ishodišta za inovacije i sudjelovanje u kulturi
- korištenje prostora u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe kulture i kulturno-umjetničkog stvaralaštva s ciljem umrežavanja više aktera (uključujući organizacije civilnog društva i samostalne umjetnike)
- čvršće povezivanje postojećih i stvaranje novih prostora za umjetničke rezidencije
- nastavak ulaganja u digitalizaciju i opremanje kinoprikazivačke infrastrukture, osnaživanje mreže digitaliziranih kina s ciljem bolje dostupnosti i vidljivosti kvalitetnog europskog i hrvatskog kinorepertoara
- dodjela bespovratnih financijskih sredstava za provedbu mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresima 2020. godine iz sredstava Fonda solidarnosti Europske unije
- provedbi pridonosi investicija „Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju se financira provedba radova energetske obnove zgrada sa statusom kulturnog dobra javne i kulturne namjene

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni pozivi za programe gradnje, rekonstrukcije i opremanja kulturne infrastrukture	12/2028
Provedeni javni pozivi u sklopu Programa „Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.“	12/2027
Provedena investicija „Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti	12/2026

POKAZATELJ REZULTATA

Udio financiranja materijalnih i financijskih rashoda ustanova u kulturi u ukupnom proračunu Ministarstva kulture i medija

Udio financiranja materijalnih i financijskih rashoda ustanova u kulturi u ukupnim proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
11,75 % (2024.)	16,83 %	18,51 %	20,36 %	22,40 %

0,40 % (2023.)¹

0,60 %

0,60 %

0,60 %

0,60 %

¹ Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu te podacima o izvršenju proračuna koje dostavljaju Ministarstvu financija.

TROŠAK PROVEDBE

203.612.224,50 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A781019 PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2021. – 2027. – SPECIFIČNI CILJ RSO4.6. **A785018.001** NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI – KULTURA – C6.1. R1-I3 ENERGETSKA OBNOVA ZGRADA SA STATUSOM KULTURNOG DOBRA **A832001** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU **A832003** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU **A832005** IZGRADNJA DRUGE SCENE HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA U ZAGREBU **A836001** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – ANSAMBL LADO **A836003** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – ANSAMBL LADO **K565018** PROGRAMI IZGRADNJE, REKONSTRUKCIJE, ADAPTACIJE I OPREMANJA KULTURNE INFRASTRUKTURE

3.3. Razvoj produkcije i distribucije kulturnih sadržaja

SVRHA PROVEDBE

Poticanje održivih investicija, energetske učinkovitosti i ekološke osviještenosti te ulaganja digitalnu distribuciju i promociju; podrška produkciji i distribuciji kulturnih sadržaja; poticanje koprodukcija i nacionalne mobilnosti.

AKTIVNOSTI

- poticanje održivih investicija, energetske učinkovitosti, ekološke osviještenosti te ulaganja u digitalnu distribuciju
- podrška produkciji i distribuciji:
 - dramske i plesne umjetnosti, uključujući suvremene oblike scenskog izričaja poput suvremenog plesa i pokreta i suvremenog cirkusa
 - glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti, uključujući poticanje suvremenih glazbenih i glazbeno-scenskih izričaja i trajno definiranje položaja i jačanje podrške radu Muzičkog informativnog centra (MIC)
 - vizualne umjetnosti, uključujući edukativne, rezidencijalne i izložbene programe
 - knjige i nakladništva, uključujući ulaganje u prevođenje, e-nakladništvo, međunarodnu promociju hrvatske književnosti, poticanje organizacije i nacionalnih nastupa na domaćim i međunarodnim sajmovima knjiga te osnivanje nacionalnog Centra za knjigu
 - audiovizualnih djelatnosti, audiovizualna proizvodnja i komplementarne djelatnosti, uključujući proizvodnju filmskih i serijskih djela, videoigara kulturnog i umjetničkog značaja, filmske koprodukcije, kinodistribuciju, prikazivaštvo, filmske festivale i manifestacije, razvijanje audiovizualne kulture, financijski poticaj snimanju na području RH te poticaj razvoju i proizvodnji hrvatskih audiovizualnih djela neovisnih proizvođača
 - interdisciplinarnih i novih umjetničkih i kulturnih praksi, uključujući umjetnička istraživanja
- poticanje koprodukcija i nacionalne mobilnosti s ciljem daljnje decentralizacije kulturnih sadržaja, uključujući jačanje distribucijske mreže kroz poticanje međugradske suradnje
- potpora kulturnim manifestacijama, uključujući dramske, književne, likovne i filmske festivale
- provedbi pridonosi investicija „Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju se poslovnim

subjektima u kulturnim i kreativnim sektorima omogućuje jačanje kapaciteta za prilagodbu poslovanja novom regulatornom i zakonodavnom okviru jedinstvenog digitalnog tržišta

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni pozivi produkcije i distribucije u području: dramske i plesne umjetnosti; glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti; vizualne umjetnosti; knjige i nakladništva; audiovizualne djelatnosti; interdisciplinarnih i novih umjetničkih i kulturnih praksi	12/2028
Provedena investicija „Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti	12/2026

POKAZATELJ REZULTATA

Udio programskog financiranja kulture u ukupnom proračunu Ministarstva kulture i medija
 Udio programskog financiranja kulture u ukupnim proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
 Udio izdataka za kulturu i rekreaciju u ukupnim izdancima po kućanstvu

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
71,32 % (2024.)	75 %	75 %	75 %	75 %
1,27 % (2023.) ¹	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %
0,89 % (2022.) ²	n/p ³	n/p ³	n/p ³	n/p ³

¹ Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu te podacima o izvršenju proračuna koje dostavljaju Ministarstvu financija.

² Izvor je istraživanje Državnog zavoda za statistiku "Osnovne karakteristike potrošnje kućanstva u 2022.". Za izračun su korištene kategorije "09.5 Kulturna dobra", "09.6 Usluge u kulturi", "09.7.1 Knjige" i "09.7.2 Novine i časopisi". Stopa odgovora na razini kućanstava za istraživanje u 2022. bila je 28 %.

³ Pokazatelj će se pratiti periodički, ovisno o raspoloživosti podataka.

TROŠAK PROVEDBE

268.810.146,80 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A564018 JAMSTVENA PRIČUVA ZA PROGRAM JAMSTAVA ZA KREDITE ZA PODUZETNIKE U PODRUČJU KULTURE I KREATIVNIH INDUSTRIJA **A564021** ORGANIZACIJA I NASTUPI NA SAJMOVIMA KNJIGA **A565021** MATICA HRVATSKA **A565030** PROGRAMI DRAMSKE, PLESNE, GLAZBENE I GLAZBENO-SCENSKE UMJETNOSTI **A565033** PROGRAMI INTERDISCIPLINARNIH I NOVIH UMJETNIČKIH I KULTURNIH PRAKSI **A781002** PROGRAMI KNJIGE I NAKLADNIŠTVA **A781007** PROGRAM POTICANJA ULAGANJA U PROIZVODNJU AUDIOVIZUALNIH DJELA **A781014** PROGRAMI VIZUALNE UMJETNOSTI **A781017** PULSKI FILMSKI FESTIVAL **A784003** PODUZETNIŠTVO U KULTURNIM I KREATIVNIM INDUSTRIJAMA **A785009** PROGRAMI AUDIOVIZUALNE DJELATNOSTI **A785018.002** NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI – KULTURA – C1.1.1. R6-I1 TRANSFORMACIJA I JAČANJE KONKURENTNOSTI KULTURNIH I KREATIVNIH INDUSTRIJA **A785021** FINACIJSKI POTICAJI HRVATSKIM AUDIOVIZUALNIM DJELIMA **A832002** PROGRAMI HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA U ZAGREBU **A832006** PROGRAMI HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA U ZAGREBU (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) **A836002** PROGRAMI ANSAMBLA LADA

3.4. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi

SVRHA PROVEDBE

Poticanje kulturne raznolikosti i suzbijanje diskriminacije; podrška programima na otocima, brdsko-planinskim područjima i područjima posebne državne skrbi; poticanje sudjelovanja u kulturi, razvoja publike te kulturno-umjetničkog amaterizma.

AKTIVNOSTI

- suzbijanje svih oblika diskriminacije u osiguravanju pristupa i sudjelovanja u kulturi
- poticanje kulturne raznolikosti i integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita
- praćenje zastupljenosti kulturnih sadržaja manjinskih skupina i pružanje podrške radu kulturnih centara i ostalih organizacija nacionalnih manjina, uključujući financiranje rada i daljnjeg razvoja središnjih knjižnica nacionalnih manjina
- podrška omogućavanju pristupa i sudjelovanja u kulturi marginaliziranim i ranjivim skupinama, uključujući umanjivanje barijera i poboljšanje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom
- podrška omogućavanju pristupa i sudjelovanja u kulturi useljenika i povratnika iz hrvatskog useljeništva
- podrška kulturnim programima koji se održavaju na otocima, brdsko-planinskim područjima i područjima posebne državne skrbi, uključujući podršku razvoju bibliobusne mreže u mjestima bez uspostavljene knjižnične jedinice udaljenima od kulturnih središta
- podrška poticanju sudjelovanja u kulturi i razvoju publike, s naglaskom na programe namijenjene djeci i mladima, uključujući poticanje suradnje kulturnih ustanova i umjetničkih organizacija s vrtićima, osnovnim i srednjim školama
- provedba pilot projekta kulturne iskaznice u kojem će se osamnaestogodišnjacima omogućiti besplatan pristup određenim kulturnim sadržajima
- podrška programima kulturno-umjetničkog amaterizma
- poticanje ulaganja u poticanje čitanja nastavno na provedbu Nacionalne strategije za poticanje čitanja, uključujući Nacionalni program poticanja čitanja djeci od najranije dobi „Rođeni za čitanje“
- poticanje uloge kulture u promicanju mentalnog zdravlja i dobrobiti, uključujući programe umjetničke terapije
- poticanje zastupljenosti obrazovanja u području kulture i medija u izbornim predmetima u formalnom obrazovanju, uključujući medijsku i filmsku pismenost, uz kontinuirano obrazovanje odgojno-obrazovnih djelatnika
- provedbi pridonose aktivnosti u sklopu mjere „1.6. Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprjeđenje medijske pismenosti“ posebnog cilja „1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina“ u Nacionalnom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2021. – 2027. u kojem su osigurana sredstva za programe koji omogućuju pristup i dostupnost kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i djecu i mlade s teškoćama u razvoju te planirani pozivi u okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“ kroz koje će se financirati razvoj inkluzivnih usluga ustanova u kulturi te potpora socijalnom uključivanju osoba s invaliditetom, starijih osoba, djece i mladih sudjelovanjem u kulturnim i umjetničkim aktivnostima

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni pozivi za poticanje sudjelovanja u kulturi i razvoj publike	12/2028
Provedeni godišnji javni pozivi za podršku programima kulturno-umjetničkog amaterizma	12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Udio odobrenih projekata javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija koji su namijenjeni djeci i mladima

Udio odobrenih projekata javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija koji su namijenjeni osobama s invaliditetom, promicanju zaštite ljudskih prava, promicanju ravnopravnosti spolova i suzbijanju diskriminacije na temelju spola, integraciji osoba kojima je omogućena međunarodna zaštita ili promicanju kvalitete života starijih osoba

Udio odobrenih projekata javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija koji se održavaju na otocima ili brdsko-planinskim područjima

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
55,35 % (2024.) ¹	50 %	50 %	50 %	50 %
37,62% (2024.) ¹	40 %	40 %	40 %	40 %
19 % (2024.) ¹	20 %	20 %	20 %	20 %

¹ Samoprocjena korisnika u prijavnom obrascu sustava ePrijavnice.

TROŠAK PROVEDBE	IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU
10.528.195,00 EUR	A729024 POTPORA IZDAVAČKOJ KUĆI EDIT A781009 SUDJELOVANJE U KULTURI I RAZVOJ PUBLIKE A781022 KULTURNA ISKAZNICA A835001 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – HRVATSKA KNJIŽNICA ZA SLIJEPE A835002 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – HRVATSKA KNJIŽNICA ZA SLIJEPE A835003 PROGRAMI HRVATSKE KNJIŽNICE ZA SLIJEPE

3.5. Osiguravanje istraživanja, zaštite i očuvanja kulturne baštine

SVRHA PROVEDBE

Podrška istraživanju, zaštiti i očuvanju nepokretne, pokretne, nematerijalne i arheološke kulturne baštine; podrška konzerviranju i restauriranju nepokretnih, pokretnih i arheoloških kulturnih dobara.

AKTIVNOSTI

- podrška istraživanju, zaštiti i očuvanju nepokretne, pokretne, nematerijalne i arheološke kulturne baštine kroz mrežu područnih konzervatorskih ureda, konzervatorskih službi i konzervatorskih odjela
- podrška konzerviranju i restauriranju nepokretnih, pokretnih i arheoloških kulturnih dobara
- administracija i upravljanje Hrvatskog restauratorskog zavoda (HRZ) u novouređenom prostoru, s centraliziranom pohranom dokumentacije
- administracija i upravljanje Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju (MCPA)
- koordiniranje suradnje s ostalim organizacijama koje se bave poslovima istraživanja, zaštite, očuvanja, konzervacije i restauracije kulturne baštine, uključujući Hrvatski državni arhiv (HDA) i Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu Zagrebu (NSK)
- poticanje suradnje konzervatora i restauratora s akademskom istraživačkom zajednicom, uključujući poticanje osnivanja izbornih kolegija na sveučilištima i omogućivanje praktičnog rada studentima
- dodjela bespovratnih financijskih sredstava Hrvatskom restauratorskom zavodu (HRZ) za provedbu mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije iz sredstava Fonda solidarnosti Europske unije

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

POKAZATELJ REZULTATA

Udio programskog financiranja zaštite i očuvanja kulturnih dobara u ukupnom proračunu Ministarstva kulture i medija

Udio programskog financiranja zaštite i očuvanja kulturnih dobara u ukupnom programskom financiranju kulture jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
52,21 % (2024.) ¹	40 %	40 %	40 %	40 %
16,28 % (2023.) ^{1,2}	12 %	12 %	12 %	12 %

¹ Iznos je značajno veći od predviđenog zbog iznimnog ulaganja u obnovu nematerijalne kulturne baštine nakon potresa u 2020. godini.

² Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu.

TROŠAK PROVEDBE

1.006.294.235,62 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A565010 PROGRAMI DJELATNOSTI ZAŠTITE, OČUVANJA I ODRŽIVOG UPRAVLJANJA KULTURNOM BAŠTINOM **A784001** KONZERVATORSKO-ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA **A834001** PROGRAMI HRVATSKOG RESTAURATORSKOG ZAVODA **A834002** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD **A834003** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD **A843001** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – MEĐUNARODNI CENTAR ZA PODVODNU ARHEOLOGIJU **A843002** PROGRAMI MEĐUNARODNOG CENTRA ZA PODVODNU ARHEOLOGIJU **A843003** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – MEĐUNARODNI CENTAR ZA PODVODNU ARHEOLOGIJU **K564023** REVITALIZACIJA I DOGRADNJA KOMPLEKSA STARI GRAD ĐURĐEVAC

3.6. Podrška valorizaciji, interpretaciji, promociji i održivom upravljanju kulturnom baštinom

SVRHA PROVEDBE

Podrška valorizaciji i interpretaciji kulturne baštine; održavanje i unaprjeđivanje e-usluga Informacijskog sustava kulturne baštine (ISKB); razvoj smjernica i mjera za održivu obnovu kulturnih dobara.

AKTIVNOSTI

- podrška valorizaciji i interpretaciji kulturne baštine, uključujući dopunu normativnih dokumenata te izradu stručnih smjernica, preporuka i standarda
- održavanje i unaprjeđivanje e-usluga Informacijskog sustava kulturne baštine (ISKB)
- razvoj smjernica i mjera za održivu obnovu kulturnih dobara, a osobito energetske učinkovitost i održivost investicija namijenjenih kulturnoj infrastrukturi, uz koordinaciju s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

- izrada preliminarne tehničke procjene za višegodišnje financiranje, kroz koje će pratiti očuvanje, obnova i interpretacija kulturnog dobra
- poticanje izrade planova upravljanja kao alata za upravljanje kulturnim dobrima i upravljanje rizicima, uključujući prethodnu procjenu ugroženosti kulturne baštine od rizika, prikupljanje podataka, praćenje i izvještavanje o rizicima te izradu i provedbu planova za smanjenje rizika na kulturnoj baštini
- osiguravanje zastupljenosti hrvatske kulturne baštine na međunarodnoj razini, uključujući obilježavanje Dana europske baštine i promicanje kulturnih ruta i kulturnih krajolika
- financiranje rada Hrvatskog povjerenstva za UNESCO i priprema nominacija kulturnih dobara u Republici Hrvatskoj na UNESCO-ove popise svjetske materijalne i nematerijalne kulturne baštine
- provedbi pridonosi investicija „Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju će se unaprijediti izrada konzervatorskih podloga i povezati sa sustavom prostornog uređenja uz koordinaciju s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
- provedbi pridonosi Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. u kojemu će se Specifičnim ciljem „5.i Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima“ financirati vrednovanje, očuvanje, obnova i prezentacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine uključujući i zaštićene spomenike kulture, u turizmu radi razvoja održivog turizma, dok će se Specifičnim ciljem „5.ii Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana“ ulagati u obnovu i revitalizaciju objekata kulturne baštine te kulturno-turističkih lokacija, valorizaciju i digitalizaciju pokretne kulturne baštine otoka

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni investicijski projekti za održivu obnovu kulturnih dobara	12/2028
Provedena investicija „Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti	12/2026

POKAZATELJ REZULTATA

Broj kulturnih dobara u Republici Hrvatskoj na UNESCO-ovom popisu svjetske materijalne i nematerijalne kulturne baštine

Broj nositelja Oznake europske baštine u Republici Hrvatskoj

Udio zaštićenih kulturnopovijesnih urbanih cjelina koje imaju izrađene e-konzervatorske podloge

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
30 (2024.)	30	30	30	30
2 (2024.)	2	2	2	2
15 % (2024.) ¹	22,5 %	30 %	35 %	40 %

¹ Stručnom povjerenstvu za praćenje izrade i usvajanje konzervatorskih podloga u 2024. godini na razmatranje je dostavljeno 27 izrađenih konzervatorskih podloga

TROŠAK PROVEDBE

21.377.504,41 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A564015 HRVATSKO POVJERENSTVO ZA UNESCO **A780007** PROJEKT ARHEOLOŠKI PARK VUČEDOL – FAZA II – PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2021. – 2027. **A784006** GODIŠNJA ČLANARINA REPUBLIKE HRVATSKE ZA UNESCO **A785018.003** NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI –

3.7. Unaprjeđenje prikupljanja, obrade, zaštite, očuvanja, dostupnosti, korištenja i interpretacije građe u arhivima, knjižnicama i muzejima

SVRHA PROVEDBE

Poboljšanje dostupnosti i interpretacije građe u sustavu arhiva, knjižnica i muzeja; međusobno povezivanje informacijskih sustava; podrška digitalizaciji arhivske, knjižnične i muzejske građe s fokusom na edukaciju djelatnika i osiguravanje opreme.

AKTIVNOSTI

- programi poboljšanja dostupnosti, korištenja i interpretacije građe u sustavu arhiva, knjižnica i muzeja, uključujući prikupljanje građe, izdavačku djelatnost i organizaciju kulturnih događanja
- međusobno povezivanje informacijskih sustava arhiva, knjižnica i muzeja s ciljem uspostave e-usluga povećanja interoperabilnosti te povezivanje s informacijskim sustavima za podršku istraživanju, dokumentiranju i upravljanju kulturnom baštinom, Informacijskim sustavom kulturne baštine (ISKB) i Bazom restauratorski evidentiranih umjetnina Hrvatske (BREUH)
- uspostava Nacionalnog arhivskog informacijskog sustava
- unaprjeđenje sustava nabave knjižne građe uz nastavak implementacije novog modela otkupa knjiga za narodne knjižnice
- poticanje razrješenja sukcesije arhivskog gradiva nastalog na području bivše države
- podrška digitalizaciji arhivske, knjižnične i muzejske građe s fokusom na edukaciju djelatnika i osiguravanje opreme, uključujući unaprjeđenje procesa restauracije i digitalizacije nacionalne filmske baštine u okviru Hrvatske kinoteke te digitalizaciju gradiva kazališta i kazališnih družina
- podrška razvoju Hrvatske digitalne knjižnice u okviru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu kao nacionalne digitalne knjižnične zbirke
- izrada cjelovitog nacionalnog programa prenamjene postojećih i izgradnje novih čuvaonica za pohranu najvrjednije kulturne baštine
- unaprjeđenje i nadogradnja sustava eKultura kao središnjeg mrežnog mjesta koje osigurava trajnu pohranu, pristup, dostupnost te pretraživanje digitaliziranih zbirki kulturne baštine
- provedbi pridonosi investicija „Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju su razvijeni nacionalni arhivski informacijski sustav koji unaprjeđuje sustav nadzora gradiva izvan arhiva, sustav preuzimanja gradiva u arhive te repozitorij i e-usluga za pristup i korištenje digitaliziranog arhivskog gradiva kao podrška kvalitetnijem i učinkovitijem funkcioniranju javne uprave

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedba investicije „Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti

12/2026

POKAZATELJ REZULTATA

Udio arhivskih fondova i zbirki dostupnih u digitalnom obliku

Udio e-knjiga u prinovi knjiga u knjižnicama

Broj jedinica online sadržaja u muzejima i muzejskim zbirkama

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
2,19 % (2023.)	2,55 %	2,75 %	2,97 %	3,21 %
17 % (2023.)	18,74 %	19,67 %	20,66 %	21,69 %
53.211 (2021.) ¹	59.889	61.686	63.537	65.443

¹ Objava priopćenja "Muzeji, galerije i zbirke u 2024." očekuje se u 2025. godini.

TROŠAK PROVEDBE	IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU
113.529.624,68 EUR	A565027 PROGRAMI MUZEJSKE DJELATNOSTI A565028 PROGRAMI ARHIVSKE DJELATNOSTI A780001 PROGRAMI MUZEJSKO GALERIJSKE DJELATNOSTI A781003 PROGRAMI KNJIŽNIČNE DJELATNOSTI I NABAVA KNJIŽNE GRAĐE A785017 STALNA IZLOŽBA CRKVENE UMJETNOSTI A785020 KNJIŽNIČNI PROGRAMI NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE K565029 NACIONALNI PROGRAM DIGITALIZACIJE

3.8. Razvoj stručnih i infrastrukturnih kapaciteta arhiva, knjižnica i muzeja

SVRHA PROVEDBE

Financiranje arhiva, knjižnica i muzeja u nadležnosti te poticanje redovnog financiranja od strane osnivača; unaprjeđenje kompetencija djelatnika, infrastrukture i sustava matičnosti; poticanje međuinstitucionalne suradnje.

AKTIVNOSTI

- financiranje arhiva, knjižnica i muzeja u nadležnosti Ministarstva kulture i medija te poticanje redovitog financiranja od strane osnivača
- poticanje unaprjeđenja kompetencija djelatnika, uključujući regularno stručno usavršavanje i uvođenje suvremenih metodologija i tehnologija
- unaprjeđenje infrastrukture, osuvremenjivanje informatičke opreme i osiguravanje adekvatnih prostornih uvjeta, uključujući poticanje korištenja i opremanja knjižnica kao prostora za različite oblike kulturnih aktivnosti
- poticanje unaprjeđenja i osuvremenjivanja stalnih postava u muzejima i muzejskih čuvaonica
- unaprjeđenje sustava matičnosti i potpora matičnim službama sukladno zakonskim podlogama, uključujući Hrvatski državni arhiv, kao središnji i matični arhiv, te sustave matičnih knjižnica i muzeja
- poticanje međuinstitucionalne suradnje između arhiva, knjižnica i muzeja
- provedbi pridonosi investicija „Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju će se ojačati spremišni kapaciteti u područnim državnim arhivima

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni planirani programi arhiva, knjižnica i muzeja u nadležnosti Ministarstva kulture i medija

12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Broj zaposlenog stručnog osoblja u arhivima

Broj zaposlenog stručnog osoblja u knjižnicama
 Broj zaposlenog stručnog osoblja u muzejima i muzejskim zbirkama

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
427 (2023.)	430	430	430	430
3.711 (2023.)	3.750	3.750	3.750	3.750
1.057 (2021.) ¹	1.100	1.100	1.100	1.100

¹ Objava priopćenja "Muzeji, galerije i zbirke u 2024." očekuje se u 2025. godini.

TROŠAK PROVEDBE	IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU
278.457.895,59 EUR	A780000 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – MUZEJI I GALERIJE A780002 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – MUZEJI I GALERIJE A780008 NADOGRADNJA MUZEJA KRAPINSKIH NEANDERTALACA – PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2021. – 2027. A780009 PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE A783000 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – ARHIVI A783001 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – ARHIVI A784002 MATIČNE SLUŽBE KNJIŽNICA A785018.004 NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI – KULTURA – C2.2. R3-I2 UNAPRJEĐENJE DIGITALNE INFRASTRUKTURE I USLUGA JAVNOG SEKTORA RAZVOJEM NACIONALNOG ARHIVSKOG INFORMACIJSKOG SUSTAVA I JAČANJEM NACIONALNE MREŽE ARHIVA K780004 ADAPTACIJA I DOGRADNJA ZGRADE ARHEOLOŠKOG MUZEJA ISTRE U PULI

3.9. Unaprjeđenje uloge medija i statusa novinara

SVRHA PROVEDBE

Unaprjeđenje položaja novinarske profesije; uspostava mehanizama za rano prepoznavanje i odbacivanje SLAPP tužbi; poticanje kvalitetnog, neovisnog i profesionalnog novinarstva te inovativnosti, dostupnosti i raznovrsnost sadržaja od javnog interesa.

AKTIVNOSTI

- unaprjeđenje položaja novinarske profesije, uključujući poboljšanje radnog položaja, zaštite i sigurnosti novinara i drugih medijskih djelatnika te unaprjeđenje zakonodavnog okvira
- praćenje provedbe uspostavljenih mehanizama za rano prepoznavanje i odbacivanje očito neosnovanih ili zlonamjernih sudskih postupaka (strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja)
- poticanje kvalitetnog, neovisnog i profesionalnog novinarstva te inovativnosti dostupnosti kao i raznovrsnost sadržaja od javnog interesa, posebice i u lokalnim i regionalnim medijima
- unaprjeđenje regulacije sponzoriranog sadržaja i oglašavanja, uključujući razgraničenja uredničkog informativnog sadržaja od oglašavanja
- poticanje Hrvatske radiotelevizije (HRT) u razvoju usluga javnog servisa kao neovisnog javnog medija, uključujući uspostavu novog modela financiranja te prilagodbu suvremenim oblicima distribucije, proizvodnje usluga na zahtjev i ulaganja u domaće audiovizualne sadržaje
- na temelju podataka koje će prikupljati Agencija za elektroničke medije pratit će se zastupljenost medijskih sadržaja manjinskih skupina, sadržaja koji se bave marginaliziranim i ranjivim skupinama, sankcioniranje govora mržnje te suzbijanje svih oblika diskriminacije

- podrška razvoju informativnih usluga Hrvatske izvještajne novinske agencije (HINA), uključujući osiguravanje stabilnog financiranja
- informiranje dionika i praćenje zakonskih okvira za zaštitu autorskih prava i intelektualnog vlasništva, uključujući pravo na naknadu za javnu posudbu
- očuvanje i osiguranje kontinuiteta usluge distribucije tiska i dostupnosti tiskovina građanima Republike Hrvatske po prihvatljivim cijenama
- provedbi pridonosi investicija „Uspostava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju će se poticati razvoj tehnoloških programa, platformi i sustava komunikacije s medijima te stvoriti baza podataka i uspostaviti sustav objave vlasničkih podataka i izvora financiranja medija
- provedbi pridonose aktivnosti mjere „4.2. Osiguravanje slobodnog medijskog prostora i jačanje profesionalnog rada novinara“ u Nacionalnom planu zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine kroz koju će se educirati manjinske zajednice, novinari, urednici, nakladnici i predstavnici organizacija civilnoga društva

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni pozivi za programe kvalitetnog novinarstva	12/2028
Realizirani ugovori između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske radiotelevizije	12/2028
Osigurano redovno financiranje Hrvatske izvještajne novinske agencije	12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Udio proračuna za programe kvalitetnog novinarstva u ukupnom programskom financiranju Agencije za elektroničke medije

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
3,69 % (2024.)	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %

TROŠAK PROVEDBE

67.260.820,00 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A564022 NAKNADA ZA PRUŽANJE USLUGE DISTRIBUCIJE TISKA **A565012** INFORMATIVNE USLUGE HINA-E **A781020** REALIZACIJA UGOVORA IZMEĐU HRVATSKE RADIOTELEVIZIJE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE **A908003** PROGRAMI POTICANJA KVALITETNOG NOVINARSTVA

3.10. Poticanje razvoja medija temeljenog na ekonomskoj održivosti, obrazovanju i tehnologiji

SVRHA PROVEDBE

Uspostava zajedničkog neovisnog medijskog regulatora; poticanje transparentnog financiranja medija javnim sredstvima; poticanje razvoja tehnologije za primjenu u medijima; financiranje programa za poticanje pluralizma elektroničkih medija.

AKTIVNOSTI

- uspostava zajedničkog neovisnog medijskog regulatora za elektroničke i tiskovne medije
- poticanje transparentnog financiranja medija javnim sredstvima, uključujući tiskovne i neprofitne medije

- unaprjeđenje zakonodavnog okvira sukladno razvoju tehnologije medijskog tržišta
- poticanje istraživanja i razvoja tehnologije za primjenu u medijima
- financiranje programa za poticanje pluralizma elektroničkih medija
- analiza distribucije sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija
- korištenje prostora u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe neprofitnih medija
- uspostavljanje registra medija
- jačanje obveze donošenja i uspostave statuta medija kao samoregulatornog akta

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni pozivi za programe poticanje pluralizma elektroničkih medija	12/2028
Uspostavljen zajednički neovisni medijski regulator za elektroničke i tiskovne medije	12/2026
Uspostavljen registar medija	12/2026

POKAZATELJ REZULTATA

Udio programskog financiranja medijske djelatnosti u ukupnom proračunu Ministarstva kulture i medija
Udio financiranja medijske djelatnosti u ukupnom proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
1,05 % (2024.) n/p ¹	2 % n/p ¹	2 % n/p ¹	2 % n/p ¹	2 % n/p ¹

¹ Praćenje pokazatelja rezultata započinje u 2025. godini putem obrasca Agencije za elektroničke medije.

TROŠAK PROVEDBE

19.623.893,00 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A908002 PROGRAMI AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA)

3.11. Poticanje medijske pismenosti, obrazovanja i stjecanja vještina za digitalno okruženje

SVRHA PROVEDBE

Promicanje medijske pismenosti kao sposobnosti pristupa, analize, vrednovanja i stvaranja medijskih sadržaja i poruka; financiranje programa za unaprjeđenje medijske pismenosti; poticanje uvođenja programa medijske pismenosti u formalnom obrazovanju.

AKTIVNOSTI

- promicanje medijske pismenosti kao sposobnosti pristupa, analize, vrednovanja i stvaranja medijskih sadržaja i poruka u različitim oblicima
- financiranje programa za unaprjeđenje medijske pismenosti
- poticanje uvođenja programa medijske pismenosti u formalnom i neformalnom obrazovanju
- redovita organizacija Dana medijske pismenosti u suradnji s UNICEF-om

- suradnja s HAKOM-om u aktivnostima koje pridonose zaštiti djece kao korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga, uključujući obilježavanje Dana sigurnijeg interneta te predavanja HAKOM-ovih stručnjaka za djecu i roditelje u osnovnim i srednjim školama
- provedbi će pridonijeti planirani pozivi u okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“ kroz koje će se financirati promicanje medijske pismenosti i unaprjeđenje medijske pismenosti pripadnika ranjivih skupina, a obradit će se i pratiti u sklopu mjere „1.6. Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprjeđenje medijske pismenosti“ posebnog cilja „1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina“ u Nacionalnom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2021. – 2027.
- provedbi pridonosi investicija „Uspostava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine kroz koju će se uspostaviti sustav jačanja kapaciteta digitalnih kompetencija provjeravatelja činjenica kako bi se umanjio utjecaj dezinformacija i „lažnih vijesti“

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedba investicije „Uspostava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka“ Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 12/2026

POKAZATELJ REZULTATA

Broj sudionika financiranih programa za unaprjeđenje medijske pismenosti

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
37.000 (2024.)	35.000	35.000	35.000	35.000

TROŠAK PROVEDBE

4.469.558,00 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A908004 NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI – SUSTAV PROVJERE MEDIJSKIH ČINJENICA

3.12. Razvoj ljudskih potencijala, sustava podrške i otpornosti na rizike

SVRHA PROVEDBE

Praćenje i poticanje formalnog i cjeloživotnog obrazovanja; poticanje certifikacije programa cjeloživotnog obrazovanja; podrška informatizaciji i digitalizaciji poslovnih procesa i razvoju e-usluga; poboljšanje procjene i praćenja rizika.

AKTIVNOSTI

- praćenje kompetencijskih okvira znanja i vještina i kvota u formalnom obrazovanju za zanimanja u području kulture i medija i poticanje obrazovanja za deficitarna zanimanja u području kulture i medija, uključujući programe strukovnog obrazovanja za tehnička zanimanja
- poticanje izrade sadržaja i certifikacije programa cjeloživotnog obrazovanja u području kulture i medija, uključujući programe koje provode organizacije civilnoga društva
- poticanje ulaganja u cjeloživotno obrazovanje administrativnih i stručnih djelatnika Ministarstva kulture i medija i ustanova u nadležnosti te djelatnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova u nadležnosti
- podrška informatizaciji, digitalizaciji poslovnih procesa i razvoju e-usluga

- uspostava i unaprjeđivanje specijaliziranih informacijskih sustava za pojedina kulturna područja
- povezivanje s informacijskim sustavima ostalih tijela državne uprave te sustavima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- administracija i upravljanje Ministarstva kulture i medija, Hrvatskog audiovizualnog centra i Agencije za elektroničke medije
- jačanje kapaciteta za upravljanje rizicima i spremnosti za odgovore na katastrofe u suradnji s Ravnateljstvom civilne zaštite, uključujući korištenje sredstava Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu za uspostavu međuresornih timova, educiranje dionika i izradu priručnika za rizike u području kulture i medija
- uvođenje procjene rizika te razvoj sustava za procjenu rizika u informacijske sustave za praćenje kulturne baštine
- jačanje svijesti o rizicima u području kulture i medija, uključujući utjecaj klimatskih promjena i nezakonitu trgovinu kulturnim dobrima
- poticanje protupotresne, protupoplavne i protupožarne gradnje i obnove kulturne infrastrukture

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni programi cjeloživotnog obrazovanja administrativnih i stručnih djelatnika Ministarstva kulture i medija i ustanova u nadležnosti	12/2028
Uspostava međuresornih timova za rizike u području kulture i medija	12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Udio djelatnika Ministarstva kulture i medija i organizacija u nadležnosti koji su pohađali programe stručnog usavršavanja

Udio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji su djelatnici koji se bave područjem kulture i medija pohađali programe stručnog usavršavanja

Broj educiranih dionika o rizicima u kulturnom i medijskom sektoru

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
n/p ¹	n/p ¹	n/p ¹	n/p ¹	n/p ¹
5,29 % (2023.) ²	5,55 %	5,69 %	5,83 %	5,98 %
49 (2024.)	50	50	50	50

¹ U 2025. napraviti će se analiza pohađanja programa stručnog usavršavanja u 2024. godini.

² Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu.

TROŠAK PROVEDBE

120.716.406,00 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A564000 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA
A785006 ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE – HRVATSKI AUDIOVIZUALNI
CENTAR **A785014** ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH
PRIHODA) – HRVATSKI AUDIOVIZUALNI CENTAR **A908001** ADMINISTRACIJA I
UPRAVLJANJE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA) – AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE
MEDIJE **K310252** INFORMATIZACIJA

3.13. Unaprjeđivanje strateškog, normativnog i financijskog okvira

SVRHA PROVEDBE

Unaprjeđivanje strateškog i istraživačkog okvira; praćenje i revizija normativnog okvira; unaprjeđenje sustava financiranja; promicanje međunarodnih preporuka u nacionalnom okviru; zastupanje nacionalnih interesa u relevantnim pravnim instrumentima.

AKTIVNOSTI

- praćenje akata strateškog planiranja od nacionalnog značenja i značenja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te akata povezanih s okvirom za gospodarsko upravljanje EU-a i korištenjem fondova EU u području kulture i medija
- koordinacija, praćenje i unaprjeđivanje strateškog okvira za razvoj kulture i medija, Nacionalnog plana razvoja kulture i medija
- provođenje tematskih istraživanja na nacionalnoj razini u svrhu unaprjeđenja procesa strateškog planiranja
- unaprjeđenje sustava prikupljanja statističkih podataka za podršku praćenja strateškog okvira za razvoj kulture i medija u suradnji Državnim zavodom za statistiku
- poticanje financiranja i praćenje istraživanja na razini županija, gradova i općina
- praćenje normativnog okvira i revizija propisa koji reguliraju status umjetnika i umjetničke djelatnosti, kulturnu baštinu i medije
- unaprjeđenje sustava financiranja kulture i medija vodeći računa o većoj transparentnosti i stabilnosti financiranja
- unaprjeđenje sustava potpore razvoju i proizvodnji videoigara uz zagovaranje uspostave novih izvora financiranja industrije videoigara
- poticanje uvođenja standarda i smjernica u pojedina kulturna i medijska područja, uključujući podršku radu Vijeća za hrvatski jezik kroz obavljanje administrativnih, tehničkih i pravnih poslova za Vijeće
- podrška i promicanje implementacije EU direktiva i praksi te ostalih međunarodnih preporuka u nacionalnom okviru
- zastupanje nacionalnih interesa u relevantnim pravnim instrumentima Europske unije u okviru djelokruga Ministarstva kulture i medija

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedena godišnja istraživanja financiranja javnih potreba u kulturi	12/2028
Planirani prijedlozi zakona upućeni u proceduru Vlade Republike Hrvatske	12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Udio proračuna za istraživanje i razvoj u ukupnom proračunu Ministarstva kulture i medija
Udio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su financirale ili sufinancirale istraživanja u području kulture ili medija
Udio planiranih prijedloga zakona prema godišnjem Planu zakonodavnih aktivnosti upućenih u proceduru Vlade Republike Hrvatske

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
0,10 % (2023.)	0,20 %	0,20 %	0,20 %	0,20 %
5,54 % (2023.) ¹	5,82 %	5,96 %	6,11 %	6,26 %
83 % (2024.)	95 %	95 %	95 %	95 %

¹ Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu.

TROŠAK PROVEDBE

720.000,00 EUR

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

A564020 ISTRAŽIVANJE KULTURE I MEDIJA A781021 VIJEĆE ZA HRVATSKI JEZIK

3.14. Poticanje mobilnosti, transfera znanja i međunarodne suradnje

SVRHA PROVEDBE

Podrška mobilnosti umjetnika i profesionalaca u kulturi; poticanje uspostavljanja novih mreža suradnje; sklapanje i provedba međunarodnih ugovora i programa; poticanje integracije međunarodne kulturne suradnje u druga područja javnih politika.

AKTIVNOSTI

- podrška mobilnosti umjetnika i profesionalaca u kulturi
- poticanje institucija, udruga i pojedinaca na uspostavljanje novih mreža i učvršćivanje postojećih modela suradnje, uključujući interdisciplinarne programe i prijenos znanja
- poticanje zajednički održivih i dugoročnih suradničkih platformi i projekata, uključujući zastupljenost višegodišnjih projekata za istraživanje i inovacije u području kulture u programu Obzor Europa
- potpora sudjelovanju Hrvatske u međunarodnim i europskim programima te platformama i organizacijama, uključujući programsku podršku Hrvatima izvan Republike Hrvatske te podršku radu Deska Kreativne Europe – Ured kultura i Deska Kreativne Europe – Ured MEDIA
- poticanje provedbe sklopljenih međunarodnih ugovora i programa koji obuhvaćaju područje kulture i medija te poticanje integracije međunarodne kulturne suradnje u druga područja javnih politika
- jačanje međunarodne kulturne suradnje zajedno s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova koje je nadležno za kulturnu diplomaciju, kao i s Ministarstvom turizma i sporta, Ministarstvom demografije i useljeništva te sa Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK

POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni pozivi za mobilnost umjetnika i profesionalaca u kulturi

12/2028

POKAZATELJ REZULTATA

Udio programskog financiranja međunarodne kulturne suradnje u ukupnom proračunu Ministarstva kulture i medija

Udio programskog financiranja međunarodne kulturne suradnje u ukupnom programskom financiranju kulture jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
0,18 % (2024.)	0,40 %	0,40 %	0,40 %	0,40 %
0,50 % (2023.) ¹	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %

¹ Izračun se temelji na 68,92 % jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dostavile podatke za Godišnje istraživanje o financiranju javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2023. godinu.

TROŠAK PROVEDBE

IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU

10.081.005,00 EUR

A565034 PROGRAMI MEĐUNARODNE KULTURNE SURADNJE I MOBILNOSTI
A576226 DESK KREATIVNE EUROPE – KULTURA **A785007** DESK KREATIVNE
EUROPE – MEDIA

4. Mjere iz Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine

POSEBNI CILJ / MJERA

TROŠAK PROVEDBE

1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina

- 1.1. Sveobuhvatna dijagnoza siromaštva i socijalne isključenosti
- 1.2. Povećanje primjerenosti socijalnih naknada i poboljšanje pokrivenosti najosjetljivije skupine zdravstveno osiguranih osoba dopunskim zdravstvenim osiguranjem
- 1.3. Informatizacija socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite
- 1.4. Razvoj i provedba programa usmjerenih smanjenju materijalne deprivacije i socijalne isključenosti ranjivih skupina
- 1.5. Doprinos smanjenju siromaštva na regionalnoj i lokalnoj razini

1.6. Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprjeđenje medijske pismenosti	96.509.641,00 EUR
---	-------------------

- 1.7. Daljnji razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj
- 1.8. Razvoj infrastrukture i provedba programa za braniteljsko-stradalničku populaciju iz Domovinskog rata u veteranskim centrima
- 1.9. Podizanje kvalitete življenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

2. Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti

3. Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina

4. Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

4.1. Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprjeđenje medijske pismenosti

SVRHA PROVEDBE

Programi socijalnog uključivanja kroz kulturu podrazumijevaju širi i inovativni pristup socijalnom uključivanju. U sinergiji s poticanjem zapošljavanja, obrazovanja i razvojem socijalnih usluga, doprinose uključivanju marginaliziranih skupina u sva područja društvenog života. Pristup i sudjelovanje u kulturi još uvijek je neujednačeno za građane RH, posebice za ranjive skupine. Stoga će se poduprijeti aktivnosti kojima se umanjuju i/ili dokidaju barijere za sudjelovanje u kulturi i umjetnosti, povećava dostupnost kulturnih i umjetničkih sadržaja te potiče medijska pismenost.

KLJUČNA TOČKA OSTVARENJA

ROK POSTIGNUĆA

Provedeni godišnji javni natječaji za programe za poboljšanje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom	12/2028
Provedeni javni natječaji za programe u okviru specifičnog cilja ESO4.08. Poticanje aktivnog uključivanja radi promicanja jednakih mogućnosti, nediskriminacije i aktivnog sudjelovanja te poboljšanje zapošljivosti, posebno za skupine u nepovoljnom položaju u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.	12/2027

POKAZATELJ REZULTATA

Broj odobrenih programa za poboljšanje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom

Broj pripadnika ranjivih skupina koji su sudjelovali u projektnim aktivnostima u području kulture, umjetnosti i medijske pismenosti

Broj ugovorenih projekata kojima se umanjuju i/ili dokidaju barijere za sudjelovanje u kulturi te izjednačava mogućnost pristupa svih građana, osobito pripadnika ranjivih skupina

POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2025.	CILJNA VRIJEDNOST 2026.	CILJNA VRIJEDNOST 2027.	CILJNA VRIJEDNOST 2028.
31 (2024.)	30	30	30	30
n/p ¹	n/p ¹	n/p ¹	n/p ¹	n/p ¹
n/p ²	n/p ²	n/p ²	n/p ²	n/p ²

¹ Prema Informacijskom sustavu za prikupljanje mikropodataka Programa Učinkoviti ljudski potencijali do kraja 2024. nije bio zabilježen broj pripadnika. Projekcija će se izraditi u 2025. godini.

² Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije objavilo je 6. prosinca 2023. poziv na dostavu ponuda „Obnova javne kulturne infrastrukture“, a projektni prijedlozi mogli su se podnositi do 31. prosinca 2024. Projekcija će se izraditi u 2025. godini.

TROŠAK PROVEDBE	IZVORI FINANCIRANJA U DRŽAVNOM PRORAČUNU
31.988.180,00 EUR	A564019 PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2021. – 2027. A785015 PROGRAMI ZA POBOLJŠANJE DOSTUPNOSTI KULTURNIH SADRŽAJA OSOBAMA S INVALIDITETOM A908005 PROMICANJE MEDIJSKE PISMENOSTI – PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2021. – 2027.